
Б И Л Т Е Н
СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА
ЗА ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 10
октобар 2008.
година XLVIII
ISSN 0354-3242

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
БЕОГРАД

Оснивач и издавач
Министарство финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20
www.mfin.gov.rs

(Оснивачка и издавачка права преузета од Министарства финансија СРЈ на основу Споразума о преносу оснивачких права бр. 651-01-1/2003)

За издавача
др Диана Драгутиновић, министар финансија

Уређивачки одбор
мр Јанко Гузијан, мр Наташа Ковачевић,
Весна Хрељац-Ивановић, мр Јасмина Кнежевић

Главни уредник
мр Јанко Гузијан
државни секретар

Уредник
мр Јасмина Кнежевић
jasmina.knezevic@mfin.gov.rs

Редакција
БИЛТЕН Службена објашњења и савршена мишљења
за примену финансијских прописа
Министарство финансија Републике Србије
Кнеза Милоша 20, 11000 Београд
Тел. 011/3642 659

Припрема и штампа
Штампариа Министарства финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20

Tel: 011/3642 659 bilten@mfin.gov.rs

Билтен излази месечно.
Copyright © 2003-2008 by Министарство финансија Републике Србије
Сва права задржана.

САДРЖАЈ

ЈАВНИ ПРИХОДИ ПОРЕЗИ

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Порески третман промета услуге монтаже расхладног система на објекту у Јагодини и промета добара која се уграђују у расхладни систем (панели и врата), а који домаћа фирма врши лицу из Републике Хрватске као подизвођач 11
  2. Порески третман накнаде за промет услуга приређивања игара на срећу, као и накнаде за промет услуга које, на основу уговора о пословној сарадњи, обвезник ПДВ пружа приређивачу игре на срећу 12
  3. Порески третман промета инжењерских услуга, у конкретном случају услуга лабораторијских анализа материјала, које домаће лице пружа страном лицу 16
  4. Порески третман промета добара који физичком лицу са територије АПКМ, које не поседује пословни рачун, врши обвезник ПДВ са територије Републике Србије ван АПКМ 17
-

---

5. Порески третман првог преноса права располагања на новоизграђеном грађевинском објекту изграђеном за потребе вршења делатности, као улог у привредно друштво, који врши обвезник ПДВ – инвеститор.	19
6. Порески третман промета услуге организовања семинара (стручно саветовање) који се врши у иностранству.	21
7. Да ли обвезник – привредно друштво отварањем поступка ликвидације задржава права и обавезе по основу ПДВ који је имао до отварања овог поступка?.	22
8. Порески третман промета услуге организовања семинара из области стручног усавршавања кадрова за рад у образовању.	28
9. Право на рефакцију ПДВ страном обвезнику за промет услуге поправке моторног возила – аутобуса који је био изложбени експонат на сајму аутомобила у Београду 2008. године.	29
10. Обавеза плаћања пореза на промет производа у случају када физичко лице које је набавило путнички аутомобил уз пореско ослобођење по основу обављања такси делатности закључно са 31. децембром 2004. године престане са обављањем те делатности од 1. јануара 2005. године.	30
11. Порески третман увоза помоћних лековитих средстава	33
12. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ увоза специјалних помагала за слепе: бели штапови, електронски бели штапови, Брајеви ручни сатови, ручни говорни сатови, говорни будилници, говорни топломери, говорни мерачи крвног притиска, специјални CD плејери за слепе и специјални дигитални снимачи за слепе које увози општинска организација Савеза слепих Србије	34

---

13. Место промета и порески третман услуга посредовања код промета услуга превоза добара у морском, речном и друмском саобраћају	35
14. Рок за подношење пријаве за ПДВ (евиденционе пријаве) у случају када обвезник у претходних 12 месеци оствари промет добара и услуга у износу од 4.000.000 до 20.000.000 динара	39
15. Порески третман промета услуга израде програмског решења и идејног пројекта зграде „Народног позоришта у Приштини“ која ће се налазити у Косовској Митровици, а који врши обвезник ПДВ чије је седиште на територији Републике Србије ван АПКМ	41
16. Могућност ослобађања од ПДВ промета, односно увоза, два медицинска апарата које би Хируршка клиника „Звездара“ набавила у иностранству из средстава донације физичког лица, односно које би платио донатор – физичко лице	42
17. Право на рефундацију ПДВ купцу првог стана у случају када је купац првог стана имао у сусвојини стан на територији Републике Србије	44
18. Право на рефундацију ПДВ купцу првог стана у случају када купац првог стана исплати продавцу у потпуности уговорену цену стана са ПДВ на основу уговора о купопродаји стана у објекту који је у изградњи.	47
19. Право на рефундацију ПДВ купцу првог стана у случају када је уговор о купопродаји стана оверен у 2004. години, тј. пре 8. јула 2007. године	52

---

20. Право на одбитак ПДВ као претходног пореза у случају када обвезник ПДВ – продуцентска кућа набавља добра (оброке хране) и прима услуге смештаја и исхране за лица која су на основу уговора о ауторском делу ангажована за потребе снимања филма те продуцентске куће	54
21. Порески третман промета инжењерских услуга у случају када тај промет врши домаће привредно друштво – обвезник ПДВ страном лицу, тј. лицу које на територији Републике Србије нема седиште ни сталну пословну јединицу, односно пребивалиште, као и у случају када овај промет врши страно лице домаћем лицу	56
22. Порески третман промета добара и услуга који врши Стоматолошка комора Србије у оквиру обављања делатности.	58
23. Порески третман промета добара које обвезник ПДВ – подизвођач шаље или отпрема у Републику Црну Гору у циљу „монтирања“ добара на непокретности, односно изградње непокретности у Републици Црној Гори	60
24. Остваривање пореског ослобођења са правом на одбитак претходног пореза за добра која су послата или отпремљена на територију Републике Црне Горе закључно са 7. јулом 2006. године	62
25. Порески третман промета obroка хране за које је дневно по особи утврђена јединствена накнада, а које Црвени крст Бујановац припрема и испоручује интерно расељеним лицима са Косова и Метохије смештеним у колективним центрима у Бујановцу, при чему накнаду за извршени промет наплаћује од Комесаријата за избеглице Републике Србије	63

---

26. Порески третман промета покретних ствари (основних средстава, ситног инвентара и залиха добара) који врши обвезник ПДВ на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија.....	65
---	----

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРЕДУЗЕЋА

1. Могућност преношења неискоришћеног дела пореског кредита за улагања у основна средства у сопственој регистрованој делатности из члана 48. Закона о порезу на добит предузећа извршена у 2001. години.....	67
2. Порески третман расхода насталих по основу реализације пројеката хуманитарног карактера.....	68
3. Порески третман прихода које остварује Ветеринарска комора Србије са становишта Закона о порезу на добит предузећа.....	69
4. Порески третман расхода насталих по основу новчаних казни и пенала.....	70
5. Могућност преноса неискоришћеног дела пореског кредита из члана 48. Закона о порезу на добит предузећа у случају када обвезник изврши пренос основних средстава, по основу којих је стекао право на порески кредит, путем статусне промене.....	71
6. Признавање права на порески кредит из члана 48. Закона о порезу на добит предузећа у случају када обвезник изврши улагања у одређено нематеријално право.....	72
7. Право на порески кредит из члана 48. Закона о порезу на добит предузећа у случају када обвезник врши авансно улагање у куповину некретнине као основног средства за обављање делатности.....	73

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Колика је укупна површина стана на коју се може остварити право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права када су купци првог стана, као сувласници у по $\frac{1}{2}$ идеалног дела стана, физичка лица – рођена браћа са пребивалиштем на истој адреси? 75
  2. Да ли има право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права лице које стан продаје физичком лицу које купује први стан на територији Републике Србије за себе, при чему је купац држављанин Републике Србије од 1998. године, а са пребивалиштем у Републици Србији пријављеним после куповине предметног стана? 78
  3. Да ли се право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права може остварити на пренос првог стана по основу купопродајног уговора овереног у суду 16.7.2008. године који је родитељ закључио као законски заступник малолетног детета – купца првог стана? 80
  4. Површина стана на коју се може остварити право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права на пренос права својине на стану купцима првог стана – супружницима који куповином стана, по основу једног уговора закљученог од 8. јула 2007. године, постају сувласници на по $\frac{1}{2}$ идеалног дела истог, а први стан купују за себе и својих двоје деце 82
  5. Порески третман преноса уз накнаду моторног возила које није било регистровано на територији Републике Србије. . 85
-

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Порески третман накнаде трошкова смештаја и
превоза физичким лицима – пословним партнерима из
иностранства са циљем закључења уговора о продаји
робе и вршењу услуга 87
2. Порески третман отпремнине која је исплаћена по
правоснажној судској пресуди и обавеза достављања
пореске пријаве ПП ОПЈ-8. 88
3. Порески третман прихода – накнаде за рад коју остварује
судски тумач по основу уговорене накнаде за пружене
услуге превођења од лица код кога није у радном односу . . 91

ДОПРИНОСИ ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

1. Обавеза плаћања доприноса за обавезно пензијско и
инвалидско осигурање у случају када физичко лице –
корисник старосне пензије као предузетник остварује
приход по основу обављања регистроване самосталне
делатности 93

ЦАРИНЕ

1. Могућност ослобођења од плаћања увозних дажбина на
увоз моторног возила наслеђеног у иностранству 95
-

-
2. Царински третман враћања опреме (торањска дизалица–кран марке Liebherr 97KR4 гусеничар) која је са територије Републике Србије отпремљена на територију Црне Горе 27.7.1999. године и 5.8.1999. године и коришћена на градилишту у Подгорици по основу уговора о грађењу, без плаћања увозних дажбина 96

ИЗБЕГАВАЊЕ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА

1. Опорезивање ауторских накнада које, по основу уговора о подфраншизи, правно лице – резидент Републике Србије оствари од резидента Републике Хрватске..... 97

ПОДСЕТНИК

- Финансијски прописи донети у октобру месецу 2008. године..... 100
-

ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Порески третман промета услуге монтаже расхладног система на објекту у Јагодини и промета добара која се уграђују у расхладни систем (панели и врата), а који домаћа фирма врши лицу из Републике Хрватске као подизвођач

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1750/2008-04 од 23.10.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Према одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Одредбом става 6. истог члана Закона прописано је да ако се уз услугу врши споредно пружање услуга или споредна испорука добара сматра се да је пружена једна услуга.

Сагласно наведеним законским одредбама, када се уз услугу монтаже расхладног система на објекту у Јагодини врши и

испорука добара која се уграђују у тај расхладни систем (панели и врата), ради се о јединственом промету услуге монтаже.

Према одредбама члана 12. ст. 1. и 2. Закона, место промета услуга је место у којем пружалац услуга обавља своју делатност, а ако се промет услуга врши преко пословне јединице, местом промета услуга сматра се место пословне јединице.

Одредбом става 3. тачка 1) истог члана Закона прописано је да се, изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, местом промета услуга сматра место у којем се налази непокретност, ако се ради о промету услуге која је непосредно повезана са том непокретношћу, укључујући делатност посредовања и процене у вези непокретности, као и пројектовање, припрему и извођење грађевинских радова и надзор над њима.

Према одредби члана 17. став 1. Закона, пореска основица (у даљем тексту: основица) код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Одредбом члана 23. став 1. Закона прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

У складу са наведеним законским одредбама, на промет услуге монтаже расхладног система на објекту у Јагодини, у оквиру које се врши и испорука добара која се уграђују у тај расхладни систем (панели и врата), а коју, као подизвођач, домаћа фирма врши лицу из Републике Хрватске, ПДВ се обрачунава и плаћа по општој пореској стопи од 18%.

2. Порески третман накнаде за промет услуга приређивања игара на срећу, као и накнаде за промет услуга које, на основу уговора о

пословној сарадњи, обвезник ПДВ пружа приређивачу игре на срећу

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1689/2008-04 од 23.10.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

Сагласно одредби члана 17. став 1. Закона, пореска основица (у даљем тексту: основица) код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима и услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ.

Одредбом члана 25. став 2. тачка 18) Закона прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза за промет услуга приређивања игара на срећу.

Пореско ослобођење из члана 25. став 2. тачка 18) Закона, у складу с одредбом члана 27. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 124/04 ... 63/07), односи се на све услуге приређивања игара на срећу у складу са прописима који уређују игре на срећу.

Одредбом члана 2. став 1. Закона о играма на срећу („Сл. гласник РС“, бр. 84/04 и 85/05, у даљем тексту: Закон о играма на срећу) прописано је да се играма на срећу, у смислу овог закона, сматрају игре у којима се учесницима, уз непосредну наплату или наплату посредним путем (преко обрачуна додатних телефонских

импулса и сл.), пружа могућност да остваре добитак у новцу, стварима, услугама или правима, при чему крајњи исход игре не зависи само од знања или вештина учесника у игри, него и од случаја или неког неизвесног догађаја.

Сходно одредбама члана 6. ст. 1. и 2. Закона о играма на срећу, приређивање игара на срећу представља делатност од општег интереса за Републику, и право Републике, ако овим законом није друкчије предвиђено.

Република може, у складу с овим законом, пренети право на приређивање игара на срећу на правна лица са седиштем на територији Републике, као приређиваче игара.

У складу са наведеним законским и подзаконским одредбама, обвезник ПДВ – приређивач игара на срећу, у конкретном случају „Државна лутрија Србије“ д.о.о, нема обавезу да на накнаду за промет услуга приређивања игара на срећу обрачуна ПДВ, али ни право на одбитак претходног пореза за набављена добра и примљене услуге које користи, односно које ће користити за промет тих услуга. Министарство финансија напомиње да се у накнаду за приређивање игара на срећу урачунавају и новчана средства која, на име губитка оствареног приређивањем игара на срећу, приређивач – „Државна лутрија Србије“ д.о.о. потражује од лица са којим је, у циљу приређивања конкретне игре на срећу, закључила уговор о пословној сарадњи.

Када на основу уговора о пословној сарадњи обвезник ПДВ пружа приређивачу игре на срећу („Државна лутрија Србије“ д.о.о.) услуге које су неопходне за реализацију игре на срећу (нпр. давање на коришћење опреме, стављање на располагање софтвера и особља, давање инструкција и др.), у том случају обвезник ПДВ – пружалац услуга има обавезу да на накнаду, у коју није укључен ПДВ, обрачуна ПДВ по пореској стопи од 18%, као и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом, с обзиром да се не ради о накнади за промет услуга из члана 25. став 1. тачка 18) Закона.

Према одредби члана 28. став 1. Закона, право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката (у даљем тексту: објекти за вршење делатности), односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који, у складу са чланом 24. овог закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбом става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

- 1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;
- 2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1–3. овог члана (став 4. истог члана Закона).

У складу са наведеним одредбама Закона, а уз испуњење прописаних услова, када обвезник ПДВ – пружалац услуга неопходних за реализацију игре на срећу (нпр. давање на коришћење опреме, стављање на располагање софтвера и особља,

давање инструкција и др) врши набавку добара и услуга које користи, односно које ће користити за пружање предметних услуга, обвезник ПДВ – пружалац услуга има право да ПДВ обрачунат од стране претходних учесника у промету одбије као претходни порез од ПДВ који дугује.

3. Порески третман промета инжењерских услуга, у конкретном случају услуга лабораторијских анализа материјала, које домаће лице пружа страном лицу

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1702/2008-04 од 22.10.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

Према одредбама члана 12. ст. 1. и 2. Закона, место промета услуга је место у којем пружалац услуга обавља своју делатност, а ако се промет услуга врши преко пословне јединице, местом промета услуга сматра се место пословне јединице.

Одредбом члана 12. став 3. тачка 4) подтачка (7) Закона прописано је да се, изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, местом промета услуга сматра место у којем прималац услуге обавља делатност или има пословну јединицу за коју се пружа услуга, односно место у којем прималац услуге има седиште или пребивалиште ако се ради о услугама саветника, инжењера, адвоката, ревизора и сличних услуга.

У складу са наведеним законским одредбама, када домаће лице – обвезник ПДВ врши страном лицу, тј. лицу које на територији Републике Србије нема седиште, односно пребивалиште, инжењерске услуге техничког испитивања и анализе материјала, о чему даје извештај потписан од стране инжењера, местом промета ових услуга сматра се иностранство. У том случају, на накнаду за промет ових услуга ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ има право на одбитак претходног пореза по основу пружања ових услуга, у складу са Законом.

Министарство финансија напомиње да чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореских обавеза у сваком конкретном случају утврђује и цени надлежни порески орган, у складу са начелима утврђеним прописима којима се уређује порески поступак и пореска администрација.

4. Порески третман промета добара који физичком лицу са територије АПКМ, које не поседује пословни рачун, врши обвезник ПДВ са територије Републике Србије ван АПКМ

(Мишљење Министарства финансија, бр. 07-00-0411/2008-04 од 22.10.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Одредбом члана 61. Закона прописано је да ће Влада Републике Србије уредити извршавање овог закона на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244.

Према одредби члана 2. Уредбе о извршавању Закона о порезу на додату вредност на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244 („Сл. гласник РС“, бр. 15/05, у даљем тексту: Уредба), на промет добара и услуга који обвезници ПДВ врше са територије Републике Србије ван територије АПКМ (у даљем тексту: Република ван АПКМ) на територију АПКМ, односно са територије АПКМ на територију Републике ван АПКМ, примењује се Закон, прописи донети на основу Закона и ова уредба.

Одредбом члана 10. став 1. Уредбе прописано је да се на промет домаћих добара (добра домаћег порекла и добра страног порекла која су стављена у слободан промет на територији Републике ван АПКМ) који изврше обвезници ПДВ са територије Републике ван АПКМ на територију АПКМ, ПДВ не плаћа, а обвезници ПДВ имају право на одбитак претходног пореза у складу са Законом, под условом да су добра отпремљена на територију АПКМ.

Добра из става 1. овог члана отпремају се уз Образац ЕЛ – Евиденциони лист који попуњава Посебно одељење (став 2. истог члана Уредбе).

Ставом 3. истог члана Уредбе предвиђено је да је пре попуњавања Евиденционог листа из става 2. овог члана обвезник ПДВ дужан да Посебном одељењу достави рачун, односно други документ о промету добара, који садржи:

- назив, адресу и ПИБ обвезника – издаваоца рачуна;
- место и датум издавања и редни број рачуна;
- назив и адресу примаоца рачуна;
- врсту, количину, цену по јединици мере и вредност добара.

Као доказ да су добра из става 1. овог члана отпремљена на територију АПКМ, у складу са ставом 4. истог члана Уредбе, служе:

– Евиденциони лист оверен од стране Посебног одељења;
– извод из пословног рачуна обвезника ПДВ да је за промет добара извршен пренос новчаних средстава са пословног рачуна примаоца добара на пословни рачун обвезника ПДВ – испоручиоца добара;

– доказ о извршеној продаји девиза Народној банци Србије, односно оствареној динарској противвредности од продаје тих девиза, ако је за испоручена добра извршено плаћање у девизама.

У складу са наведеним одредбама Закона и Уредбе, када обвезник ПДВ са територије Републике ван АПКМ врши промет добара физичком лицу са територије АПКМ које не поседује пословни рачун, ПДВ се не плаћа, а обвезник ПДВ има право на одбитак претходног пореза у складу са Законом, под условом да су добра отпремљена на територију АПКМ. У овом случају, као доказ да је извршено отпремање добара на територију АПКМ служе: Евиденциони лист оверен од стране Посебног одељења, доказ о уплати новчаних средстава од стране примаоца добара – физичког лица са територије АПКМ на пословни рачун обвезника ПДВ и доказ о извршеној продаји девиза Народној банци Србије, односно оствареној динарској противвредности од продаје тих девиза, ако је за испоручена добра извршено плаћање у девизама.

5. Порески третман првог преноса права располагања на новоизграђеном грађевинском објекту изграђеном за потребе вршења делатности, као улог у привредно друштво, који врши обвезник ПДВ – инвеститор

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1322/2008-04 од 21.10.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши

у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Прометом добара, у смислу овог закона, сматра се и први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката (члан 4. став 3. тачка 7) Закона).

Одредбом члана 6. став 1. тачка 1) Закона прописано је да се прометом добара и услуга, у смислу овог закона, не сматра пренос целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, ако је стицалац порески обвезник или тим преносом постане порески обвезник и ако продужи да обавља исту делатност.

Код преноса целокупне или дела имовине из става 1. тачка 1) овог члана сматра се да стицалац ступа на место преносиоца (став 2. члана 6. Закона).

Сагласно одредбама члана 3. став 1. Правилника о утврђивању преноса целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, који се не сматра прометом добара и услуга у смислу Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 67/05, у даљњем тексту: Правилник), прометом добара и услуга који, у смислу члана 6. став 1. тачка 1) Закона, не подлеже ПДВ сматра се пренос дела имовине:

1) код статусне промене привредног друштва и промене правне форме привредног друштва, у складу са законом којим се уређују привредна друштва;

2) у поступку редовног промета, ликвидације и стечаја, а који чини техничко-технолошку целину (производни погон, производна линија и сл).

Пренос права располагања само на поједином добру које се налази у оквиру техничко-технолошке целине из става 1. тачка 2)

овог члана не сматра се преносом дела имовине у смислу члана 6. став 1. тачка 1) Закона, односно у смислу става 1. овог члана (члан 3. став 2. Правилника).

У складу са наведеним законским и подзаконским одредбама, на први пренос права располагања на новоизграђеном грађевинском објекту изграђеном за потребе вршења делатности, као улог у привредно друштво, а који врши обвезник ПДВ – инвеститор, ПДВ се обрачунава и плаћа по прописаној пореској стопи, имајући у виду да се ради о преносу права располагања на поједином добру које се не сматра делом имовине у смислу члана 6. став 1. Закона, односно у смислу члана 3. став 1. Правилника. У овом случају основицу за обрачун ПДВ, у складу с одредбом члана 17. став 5. Закона, чини тржишна вредност новоизграђеног грађевинског објекта на дан његове испоруке, у коју није укључен ПДВ.

6. Порески третман промета услуге организовања семинара (стручно саветовање) који се врши у иностранству

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1923/2008-04 од 17.10.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

Према одредбама члана 12. ст. 1. и 2. Закона, место промета услуга је место у којем пружалац услуге обавља своју

делатност, а ако се промет услуга врши преко пословне јединице, местом промета услуга сматра се место пословне јединице.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, а у складу с одредбом става 3. тачка 3) подтачка (1) истог члана Закона, местом промета услуга из области културе, уметности, спорта, науке и образовања, забавно-страдних и сличних услуга, укључујући услуге организатора приредби, као и са њима повезаних услуга, сматра се место где су ове услуге стварно пружене.

У складу са наведеним законским одредбама, место промета услуге организовања семинара (стручно саветовање) је место где је услуга стварно пружена.

Према томе, ако се промет услуге организовања семинара (стручно саветовање) врши на територији Републике Србије, обвезник ПДВ је дужан да за овај промет обрачуна ПДВ по пореској стопи од 18% и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом.

Ако се промет услуге организовања семинара (стручно саветовање) врши у иностранству, у том случају не постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ, а обвезник ПДВ има право на одбитак претходног пореза по том основу.

7. Да ли обвезник – привредно друштво отварањем поступка ликвидације задржава права и обавезе по основу ПДВ који је имао до отварања овог поступка?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1858/2008-04 од 15.10.2008. год.)

Одредбом члана 33. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да лице чије укупан промет добара и услуга, осим промета опреме и објеката за вршење делатности (у даљем тексту: укупан промет) у претходних 12 месеци није већи од 4.000.000 динара, односно ако при отпочињању или у

току обављања делатности процени да у наредних 12 месеци неће остварити укупан промет већи од 4.000.000 динара (у даљем тексту: мали обвезник), не обрачунава ПДВ за извршен промет добара и услуга.

Мали обвезник који је у претходних 12 месеци остварио или процењује да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет већи од 2.000.000 динара, може се одредити за обавезу плаћања ПДВ на почетку календарске године подношењем пријаве за ПДВ (у даљем тексту: евиденциона пријава), прописане у складу с овим законом, надлежном пореском органу најкасније до 15. јануара текуће године (став 3. истог члана Закона).

Према одредби члана 33. став 4. Закона, у случају из става 3. овог члана обавеза плаћања ПДВ траје најмање две календарске године.

По истеку рока из става 4. овог члана обвезник може да поднесе захтев за престанак обавезе плаћања ПДВ надлежном пореском органу, најкасније до 15. јануара текуће године (став 5. истог члана Закона).

Одредбом члана 38. став 1. Закона прописано је да је обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 4.000.000 динара дужан да, најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве, поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу.

У складу с одредбама члана 38. став 2. Закона, евиденциону пријаву подноси и обвезник који при отпочињању обављања делатности процени да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет већи од 4.000.000 динара, у року из става 1. овог члана.

Надлежни порески орган обвезнику издаје потврду о извршеном евидентирању за ПДВ (став 3. истог члана Закона).

Сагласно одредби члана 38. став 4. Закона, обвезник је дужан да писмено обавести надлежни порески орган о изменама свих података из евиденционе пријаве, најкасније у року од пет дана од дана настанка измене.

Обвезник је дужан да наведе порески идентификациони број (у даљем тексту: ПИБ) у свим документима у складу с овим законом (став 5. истог члана Закона).

Одредбом члана 3. Правилника о облику и садржини пријаве за евидентирање обвезника ПДВ, поступку евидентирања и брисања из евиденције и о облику и садржини пореске пријаве ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 94/04 и 108/05, у даљем тексту: Правилник) прописано је да се евиденциона пријава подноси на Обрасцу ЕППДВ – Пријава за евидентирање обвезника пореза на додату вредност, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Сагласно одредбама члана 4. Правилника, Образац ЕППДВ садржи податке о подносиоцу пријаве, и то:

- 1) за идентификацију;
- 2) о обављању делатности;
- 3) о рачуну у банци;
- 4) о повезаним лицима.

Одредбом члана 39. став 1. Закона прописано је, између осталог, да на захтев обвезника из члана 33. став 3. и члана 34. став 5. овог закона за престанак обавезе плаћања ПДВ, надлежни порески орган спроводи поступак и издаје потврду о брисању из евиденције за ПДВ.

Надлежни порески орган, по службеној дужности, а по спроведеном поступку, извршиће брисање обвезника из евиденције за ПДВ ако је обвезник остварио укупан промет у претходној календарској години у износу мањем од 2.000.000 динара, о чему издаје потврду из става 1. овог члана (став 2. истог члана Закона).

Одредбом члана 40. став 1. Закона прописао је да је пре брисања из регистра привредних субјеката, односно другог регистра у складу са законом (у даљем тексту: регистар) код органа надлежног за вођење регистра, обвезник који престане са обављањем делатности дужан да, најкасније у року од 15 дана пре

брисања из регистра, надлежном пореском органу поднесе захтев за брисање из евиденције обвезника за ПДВ.

Надлежни порески орган спроводи поступак и издаје потврду о брисању из евиденције за ПДВ (став 2. истог члана Закона).

Сагласно члану 40. став 3. Закона, орган надлежан за вођење регистра не може извршити брисање обвезника из регистра без потврде из става 2. овог члана.

Одредбом члана 40. став 4. Закона прописано је, између осталог, да потврда из члана 38. став 3. овог закона и из става 2. овог члана садржи следеће податке:

- 1) назив и адресу обвезника;
- 2) датум издавања потврде о извршеном евидентирању за ПДВ, односно брисању из евиденције за ПДВ;
- 3) ПИБ;
- 4) датум отпочињања обављања делатности, евидентирања за ПДВ, односно датум брисања из евиденције за ПДВ.

Надлежни порески орган води евиденцију о свим обвезницима којима су издате потврде из става 4. овог члана (члан 40. став 5. Закона).

Одредбом члана 7. став 1. Правилника прописано је да у случајевима из члана 39. став 1. и члана 40. став 1. Закона обвезник подноси захтев за брисање из евиденције обвезника за ПДВ.

Захтев из става 1. овог члана подноси се надлежном пореском органу на Обрасцу ЗБПДВ – Захтев за брисање из евиденције обвезника ПДВ, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део (став 2. истог члана Правилника).

Сагласно одредби члана 8. став 1. Правилника, надлежни порески орган спроводи поступак по захтеву из члана 7. овог правилника и издаје потврду о брисању из евиденције обвезника за ПДВ.

Потврда из става 1. овог члана издаје се и у случају брисања из евиденције обвезника ПДВ по службеној дужности, а по спрове-

деном поступку, у складу са чланом 39. став 2. Закона (став 2. истог члана Правилника).

Одредбом члана 8. став 3. Правилника прописано је да се потврда из ст. 1. и 2. овог члана издаје на Обрасцу ПБПДВ – Потврда о брисању из евиденције обвезника ПДВ, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Приликом спровођења поступка из ст. 1. и 2. овог члана, надлежни порески орган води рачуна да не дође до двоструког опорезивања промета добара и услуга ПДВ, односно до неопорезивања промета добара и услуга на који треба да се плати ПДВ (став 4. истог члана Правилника).

У складу са наведеним законским одредбама, мали порески обвезник који је у претходних 12 месеци остварио или процењује да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет већи од 2.000.000 динара може да се определи за обавезу плаћања ПДВ на почетку календарске године подношењем евиденционе пријаве надлежном пореском органу најкасније до 15. јануара текуће године, док обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 4.000.000 динара, као и обвезник који при отпочињању делатности процењује да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет већи од 4.000.000 динара, подноси евиденциону пријаву надлежном пореском органу најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве за порески период тог обвезника. Надлежни порески орган издаје обвезнику потврду о извршеном евидентирању за ПДВ.

Брисање обвезника из евиденције обвезника за ПДВ врши надлежни порески орган на основу захтева за брисање из евиденције обвезника за ПДВ (у даљем тексту: захтев за брисање) и по службеној дужности. Захтев за брисање подноси обвезник који се за обавезу плаћања ПДВ евидентирао у складу с одредбом члана 33. став 3. Закона, најкасније до 15. јануара текуће године по истеку

две календарске године у којима је имао обавезу плаћања ПДВ, као и обвезник који престане са обављањем делатности, а који се за обавезу плаћања ПДВ евидентирао у складу с одредбама члана 38. ст. 1. и 2. Закона, у року од 15 дана пре брисања из регистра привредних субјеката, односно другог регистра у складу са законом. По службеној дужности надлежни порески орган извршиће брисање обвезника из евиденције за ПДВ ако је обвезник остварио укупан промет у претходној календарској години мањи од 2.000.000 динара. По спроведеном поступку, надлежни порески орган издаје обвезнику потврду о брисању из евиденције за ПДВ.

Када се ради о обвезнику који је у поступку ликвидације, Министарство финансија напомиње да отварање поступка ликвидације не доводи ни до брисања обвезника из евиденције за ПДВ, ни до обавезе подношења нове евиденционе пријаве тог лица. Наиме, отварање овог поступка нема за последицу прекид правног субјективитета обвезника – привредног друштва.

Међутим, обвезник који је у поступку ликвидације дужан је да надлежном пореском органу достави писмено обавештење о изменама података из евиденционе пријаве и то података о називу, тј. пословном имену обвезника – привредног друштва, у року од 5 дана од дана настанка измене, с обзиром да у овом случају, а према одредби члана 18. став 5. Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС“, бр. 125/04, у даљем тексту: Закон о привредним друштвима) којом је прописано да пословно име привредног друштва у поступку ликвидације садржи и ознаку „у ликвидацији“, долази до измене пословног имена обвезника – привредног друштва, а самим тим и до измене података из евиденционе пријаве.

Поред тога, одредом члана 26. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 80/02 ... 61/07)

прописано је да је ПИБ јединствени и једини број физичког лица, предузетника и правног лица за све јавне приходе и да се задржава до престанка статуса пореског обвезника. То значи да обвезнику – привредном друштву који је у поступку ликвидације не треба додељивати нови ПИБ, а да у случају додељивања новог ПИБ-а, према мишљењу Министарства финансија, тај обвезник задржава сва права и обавезе које је имао до отварања поступка ликвидације.

8. Порески третман промета услуге организовања семинара из области стручног усавршавања кадрова за рад у образовању

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1778/2008-04 од 13.10.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

Пореска основица код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Одредбом члана 25. став 2. тачка 13) Закона прописано је да се ПДВ не плаћа на промет услуга образовања (предшколско, основно, средње, више и високо) и професионалне преквалификације, као и са њима непосредно повезаног промета добара и

услуга од стране лица регистрованих за обављање тих делатности, ако се ове делатности обављају у складу са прописима који уређују ту област.

У смислу наведених законских одредаба, на накнаду за услугу организовања семинара из области стручног усавршавања кадрова за рад у образовању обрачунава се ПДВ, с обзиром да услуге организовања семинара не спадају у услуге из члана 25. став 2. тачка 13) Закона за које је прописано пореско ослобођење.

9. Право на рефакцију ПДВ страном обвезнику за промет услуге поправке моторног возила – аутобуса који је био изложбени експонат на сајму аутомобила у Београду 2008. године

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 413-00-1818/2008-04 од 13.10.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

Према одредбама члана 12. ст. 1. и 2. Закона, место промета услуга је место у којем пружалац услуге обавља делатност, а ако се промет услуга врши преко пословне јединице, местом промета услуга сматра се место пословне јединице.

Одредбом члана 12. став 3. тачка 3) подтачка (4) Закона прописано је да се, изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, местом промета услуга сматра место где је услуга стварно пружена ако се ради о радовима на покретним стварима.

У члану 23. став 1. Закона прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Према одредби члана 53. став 1. Закона, право на рефракцију ПДВ, под условом узајамности, на основу поднетог захтева, има страни обвезник који излаже на сајмовима у Републици, под условима:

- 1) да у Републици не врши промет добара и услуга;
- 2) да је платио рачун.

Уз захтев из става 1. овог члана страни обвезник подноси потврду надлежног пореског органа земље у којој је регистрован као обвезник ПДВ (став 2. истог члана Закона).

Према одредби става 3. истог члана Закона, рефракција ПДВ страном обвезнику може се извршити за добра која му се испоручују, односно за услуге које му се пружају у Републици, и то за:

- 1) изнајмљивање, уређење, израду и поправку изложбеног простора;
- 2) добра потребна за уређење изложбеног простора;
- 3) електричну енергију, воду, плин, грејање, хлађење, телефонске и телекомуникационе прикључке за потребе изложбеног простора;
- 4) паркирање;
- 5) услуге смештаја.

У складу са наведеним законским одредбама, страни обвезник нема право на рефракцију ПДВ који је исказан у рачуну обвезника ПДВ за промет услуге поправке моторног возила – аутобуса који је био изложбени експонат на сајму аутомобила у Београду 2008. године, с обзиром да право на рефракцију ПДВ страном обвезнику за промет предметне услуге није предвиђено законом.

10. Обавеза плаћања пореза на промет производа у случају када физичко лице које је набавило путнички аутомобил уз пореско

ослобођење по основу обављања такси делатности закључно са 31. децембром 2004. године престане са обављањем те делатности од 1. јануара 2005. године

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1772/2008-04 од 13.10.2008. год.)

На основу одредбе члана 11. став 1. тачка 15) Закона о порезу на промет („Сл. гласник РС“, бр. 22/01 ... 84/04), који се примењивао до 31. децембра 2004. године, порез на промет производа није се плаћао на опрему, у складу са прописима о амортизацији и резервне делове за ту опрему (осим путничких аутомобила, намештаја, тепиха, уметничких дела ликовне и примењене уметности и других украсних предмета за опремање административних просторија, електричних апарата за домаћинство, телевизијских и радио пријемника и апарата за снимање и репродукцију звука и слике), коју правна лица и предузетници набављају под условима из члана 4. овог закона за вршење делатности (пореска пријава ПИ-3, безготовинско плаћање и др.).

Опремом за вршење делатности, изузетно од става 1. тачка 15) истог члана Закона, сматрали су се специјални путнички аутомобили са уграђеним уређајима за болеснике, специјални путнички аутомобили за обуку возача са уграђеним дуплим командама, путнички аутомобили за такси и rent-a-car, који су посебно означени, као и телевизијски и радио пријемници и апарати за снимање и репродукцију звука и слике када их набављају правна лица из области телекомуникација, кинематографије и видео производње (члан 11. став 4. Закона).

Ставом 5. истог члана Закона било је прописано да је у случају престанка обављања такси или rent-a-car делатности, као и у случају продаје или отуђења на други начин путничког аутомобила прибављеног за обављање тих делатности пре истека рока од пет година од дана набавке, порески обвезник дужан да то пријави надлежном пореском органу у року од пет дана од дана продаје,

односно отуђења на други начин и да плати порез на промет који би био дужан да плати да није користио пореско ослобођење, као и камату по стопи из члана 30. овог закона, односно у складу са законом којим се уређује порески поступак и пореска администрација, од дана набавке до дана пријављивања.

Одредбом члана 62. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07), који се примењује од 1. јануара 2005. године, прописано је да се одредбе овог закона примењују на сав промет добара и услуга и увоз добара који се врше од 1. јануара 2005. године.

Према одредби члана 66. Закона, на обавезе обрачунавања и плаћања пореза на промет производа и услуга настале до 31. децембра 2004. године примењује се Закон о порезу на промет („Сл. гласник РС“, бр. 22/01, 73/01, 80/02 и 70/03).

Одредбом члана 67. став 2. Закона прописано је, између осталог, да 1. јануара 2005. године престаје да важи Закон о порезу на промет („Сл. гласник РС“, бр. 22/01, 73/01, 80/02 и 70/03) и прописи донети на основу тог закона.

У смислу наведених законских одредаба, а имајући у виду да је 1. јануара 2005. године престао да важи Закон о порезу на промет („Сл. гласник РС“, бр. 22/01, 73/01, 80/02 и 70/03), што значи да се од 1. јануара 2005. године не примењује ни одредба члана 11. став 5. тог закона, физичко лице које је набавило путнички аутомобил уз пореско ослобођење по основу обављања такси делатности, а које је од 1. јануара 2005. године престало да обавља такси делатност, нема обавезу плаћања пореза на промет производа по том основу.

Поред тога, Министарство финансија напомиње да ако физичко лице које није обвезник ПДВ, а које је престало да обавља такси делатност, прода путнички аутомобил набављен уз пореско ослобођење по основу обављања такси делатности, у том случају овај промет опорезује се порезом на пренос апсолутних права у складу са Законом о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 45/02, 80/02, 135/04 и 61/07).

11. Порески третман увоза помоћних лековитих средстава

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1878/2008-04 од 13.10.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике (члан 7. Закона о ПДВ).

Одредбом члана 23. став 2. тачка 3) Закона прописано је да се по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује промет и увоз лекова, укључујући и лекове за употребу у ветерини.

Посебна стопа ПДВ од 8% примењује се на промет и увоз лекова, укључујући и лекове за употребу у ветерини, почев од дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 61/05), тј. од 26. јула 2005. године, осим кад се ради о промету и увозу лекова који се преписују и издају на терет средстава за здравствено осигурање, у складу са прописима о здравственом осигурању, који се опорезују посебном стопом ПДВ од 8% од почетка примене Закона, тј. од 1. јануара 2005. године.

Према одредби члана 20. став 1. Закона о лековима и медицинским средствима („Сл. гласник РС“, бр. 84/04 и 85/05), који је ступио на снагу 1. августа 2004. године, лек је производ који садржи супстанцу или комбинацију супстанци произведених и намењених за лечење или спречавање болести код људи или животиња, постављање дијагнозе, побољшање или промене физиолошких функција, као и за постизање других медицински оправданих циљева, док је одредбама чл. 21–27. овог закона дата дефиниција разних врста лекова (готови, магистрални, галенски, ветеринарски и др.).

Наведеним законом нису дефинисана помоћна лековита средства.

Одредбом члана 159. став 1. Закона о лековима и медицинским средствима прописано је, између осталог, да ће се одобрење за стављање у слободан промет помоћног лековитог средства, које је издато на основу прописа који су важили до дана ступања на снагу овог закона, ускладити с одредбама овог закона и прописима донетим за спровођење овог закона, у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

У смислу наведених законских одредаба, на увоз добара за која у моменту увоза не постоји доказ да се ради о добрима из члана 23. став 2. тачка 3) Закона (лекови, укључујући и лекове за употребу у ветерини), примењује се општа стопа ПДВ од 18%.

12. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ увоза специјалних помагала за слепе: бели штапови, електронски бели штапови, Брајеви ручни сатови, ручни говорни сатови, говорни будилници, говорни топломери, говорни мерачи крвног притиска, специјални CD плејери за слепе и специјални дигитални снимачи за слепе које увози општинска организација Савеза слепих Србије

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01869/2008-04 од 13.10.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике (члан 7. Закона).

Сагласно одредби члана 26. тачка 7) Закона, ПДВ се не плаћа на увоз добара за која је, у складу са чланом 192. и чланом

193. став 1. тачка б) Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 73/03, 61/05, 85/05 и 62/06, у даљем тексту: Царински закон) прописано ослобођење од царине, осим на увоз моторних возила.

Одредбом члана 192. тачка 13) Царинског закона прописано је да су ослобођени од плаћања увозних дажбина организације лица са посебним потребама (глуви и наглуви, слепи и слабовиди, дистрофичари, паралигичари, оболели од неуромишићних болести и др.), односно чланови тих организација – на специфичну опрему, уређаје и инструменте и на њихове резервне делове и на потрошни материјал за коришћење те опреме која се не производи у Србији.

Сагласно наведеним законским одредбама, на увоз специјалних помагала за слепе: бели штапови, електронски бели штапови, Брајеви ручни сатови, ручни говорни сатови, говорни будилници, говорни топломери, говорни мерачи крвног притиска, специјални CD плејери за слепе и специјални дигитални снимачи за слепе које, према наводима из захтева, општинска организација Свеза слепих Србије увози из иностранства, а који се врши у складу с одредбом члана 192. тачка 13) Царинског закона, не постоји обавеза обрачуна и плаћања ПДВ.

13. Место промета и порески третман услуга посредовања код промета услуга превоза добара у морском, речном и друмском саобраћају

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-001089/2008-04 од 10.10.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

1. Место промета услуга је место у којем пружалац услуга обавља своју делатност, а ако се услуга врши преко пословне јединице, местом промета услуга сматра се место пословне јединице (члан 12. ст. 1. и 2. Закона).

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, местом промета услуга превоза сматра се место где се обавља превоз, а ако се превоз обавља и у Републици и у иностранству (међународни транспорт), одредбе овог закона примењују се само на део превоза извршен у Републици (став 2. тачка 2) члана 12. Закона).

Према одредби става 4. члана 12. Закона, место промета услуга посредовања, осим услуга посредовања из става 3. тачка 4) подтачка (11) овог члана (услуге посредовања приликом пружања услуга за које се место промета утврђује према месту примаоца услуге), одређује се према месту промета добара и услуга који је предмет посредовања.

У складу са наведеним законским одредбама, место промета услуге посредовања код превоза добара у морском, речном и друмском саобраћају одређује се према месту промета услуге превоза добара, независно од тога да ли се услуга посредовања пружа домаћем или страном лицу.

Према томе, када се превоз добара (морски, речни и друмски) врши само у иностранству, сматра се да је и услуга посредовања код тог превоза извршена у иностранству. Међутим, ако се превоз добара (речни и друмски) обавља и у Републици и у иностранству, услуга посредовања код тог превоза извршена је делом на територији Републике, а делом у иностранству.

На промет услуге, односно дела услуге, посредовања код превоза добара који се врши на територији Републике, примењују се одредбе Закона, док промет услуге, однос дела услуге, посре-

довања код превоза добара који се врши у иностранству није предмет опорезивања ПДВ.

С тим у вези, пружање услуга које, у складу с одредбама члана 12. Закона, нису предмет опорезивања ПДВ, а у конкретном случају услуга посредовања код превоза добара који се врши у иностранству (делом или у потпуности), не урачунава се у укупан промет добара и услуга из чл. 33. и 38. Закона.

2. Одредбама члана 24. ст. 1. тач. 1) и 8) Закона прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за превозне и остале услуге које су повезане са увозом добара ако је вредност тих услуга садржана у основици из члана 19. став 2. овог Закона, као и за превозне и остале услуге које су у непосредној вези са извозом, транзитом или привременим увозом добара, осим услуга које су ослобођене од ПДВ без права на порески одбитак у складу с овим законом.

Према одредбама члана 2. ст. 1. и 2. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05, 68/05, 58/06, 112/06 и 63/07, у даљем тексту: Правилник), пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 1) Закона за превозне и остале услуге коју су повезане са увозом добара (утовар, истовар, претовар, складиштење и сл.) обвезник може да оствари ако има доказ да је вредност тих услуга (у даљем тексту: споредни трошкови) садржана у основици за обрачун ПДВ при увозу добара, а којим се сматра документ о врсти услуге и износу споредних трошкова (рачун или други документ који служи као рачун, издат у складу са Законом) или превозни документ за извршене услуге превоза.

Пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 8) Закона за превозне и остале услуге које су у непосредној вези са извозом добара, сагласно одредбама члана 10. став 1. Правилника, обвезник може да оствари ако поседује:

1) документ на основу којег се врши услуга превоза, односно документ о врсти услуге и износу споредних трошкова (уговор, рачун и др.);

2) документ о извршеној услузи превоза (ЦМР, ЦИМ, манифест и др.).

Према одредбама члана 11. став 1. Правилника, пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 8) Закона за превозне и остале услуге које су у непосредној вези са транзитом добара обвезник може да оствари ако поседује:

1) документ на основу којег се врши услуга превоза, односно документ о врсти услуге и износу споредних трошкова (уговор, рачун и др.);

2) документ о извршеној услузи превоза (ЦМР, ЦИМ, манифест и др.);

3) оригинал или оверену копију ТИР карнета или АТА карнета којима се доказује да су добра у поступку транзита превозним средствима.

У складу с одредбама члана 12. став 1. Правилника, пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 8) Закона за превозне и остале услуге које су у непосредној вези са привременим увозом добара обвезник може да оствари ако поседује:

1) документ на основу којег се врши услуга превоза, односно документ о врсти услуге и износу споредних трошкова (уговор, рачун и др.);

2) документ о извршеној услузи превоза (ЦМР, ЦИМ, манифест и др.);

3) оригинал или оверену копију АТА карнета.

Сагласно наведеном, а уз поседовање прописаних доказа, на промет услуга превоза добара из члана 24. став 1. тач. 1) и 8) Закона у речном и друмском саобраћају који врши обвезник ПДВ на територији Републике не постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ, а обвезник ПДВ има право на одбитак претходног пореза по том основу.

Такође, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ има право на одбитак претходног пореза и за промет услуга посредовања код превоза добара из члана 24. став 1. тач. 1) и 8) Закона у речном и друмском саобраћају на територији Републике, с обзиром да је ово пореско ослобођење прописано одредбом члана 24. став 1. тачка 17) Закона. Поред тога, Министарство финансија напомиње да за остваривање предметног пореског ослобођења обвезник ПДВ – посредник мора да поседује све доказе (фотокопије докумената) које пружалац услуге превоза треба да поседује за остваривање пореског ослобођења за промет услуга превоза добара.

14. Рок за подношење пријаве за ПДВ (евиденционе пријаве) у случају када обвезник у претходних 12 месеци оствари промет добара и услуга у износу од 4.000.000 до 20.000.000 динара

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1713/2008-04 од 10.10.2008. год.)

Одредбом члана 38. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да је обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 4.000.000 динара дужан да, најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве, поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу.

Према одредби члана 48. став 1. Закона, порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ је календарски месец за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 20.000.000 динара или процењује да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет већи од 20.000.000 динара.

Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ је календарско тромесечје за обвезника

који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет мањи од 20.000.000 динара или процењује да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет мањи од 20.000.000 динара (став 2. истог члана Закона).

Сагласно одредби члана 48. став 3. Закона, за обвезника из става 2. овог члана који у календарском тромесечју оствари укупан промет већи од 20.000.000 динара, порески период је календарски месец почев од месеца по истеку календарског тромесечја.

Одредбом члана 48. став 6. Закона прописано је да је за обвезнике који први пут започну обављање делатности у текућој календарској години, за текућу и наредну календарску годину порески период календарски месец.

Сагласно одредби члана 50. став 1. Закона, обвезник подноси пореску пријаву надлежном пореском органу на прописаном обрасцу, у року од 10 дана по истеку пореског периода.

У складу са наведеним законским одредбама, обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 4.000.000 динара дужан је да поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве за порески период тог пореског обвезника.

Према томе, а у конкретном случају, обвезник ПДВ који је на дан 8. августа 2008. године остварио укупан промет добара и услуга у износу од 4.000.000 до 20.000.000 динара дужан је да до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве, тј. до 10.10.2008. године, поднесе евиденциону надлежном пореском органу, с обзиром да се ради о обвезнику ПДВ за којег је порески период календарско тромесечје.

При томе, Министарство финансија напомиње да је обвезник дужан да, почев од дана који следи дану у којем је остварио укупан промет већи од 4.000.000 динара, у конкретном случају од 9.8.2008. године, испуњава и друге обавезе прописане Законом – да издаје рачуне, води евиденцију, обрачунава и плаћа ПДВ и друго.

15. Порески третман промета услуга израде програмског решења и идејног пројекта зграде „Народног позоришта у Приштини“ која ће се налазити у Косовској Митровици, а који врши обвезник ПДВ чије је седиште на територији Републике Србије ван АПКМ

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1832/2008-04 од 10.10.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Према одредбама члана 12. ст. 1. и 2. Закона, место промета услуга је место у којем пружалац услуге обавља делатност, а ако се промет услуга врши преко пословне јединице, местом промета услуга сматра се место пословне јединице.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, местом промета услуга сматра се место у којем се налази непокретност, ако се ради о промету услуге која је непосредно повезана са том непокретношћу, укључујући делатност посредовања и процене у вези непокретности, као и пројектовање, припрему и извођење грађевинских радова и надзор над њима (члан 12. став 3. тачка 1) Закона).

Сагласно одредби члана 61. Закона, Влада Републике Србије уредиће извршавање овог закона на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244.

Према одредби члана 2. Уредбе о извршавању Закона о порезу на додату вредност на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244 („Сл. гласник РС“, бр. 15/05, у даљем тексту: Уредба), на промет добара и услуга који обвезници ПДВ врше са територије Републике Србије ван територије АПКМ (у даљем тек-

сту: Република ван АПКМ) на територију АПКМ примењује се Закон, прописи донети на основу Закона и ова уредба.

У складу са наведеним одредбама Закона и Уредбе, на промет услуга израде програмског решења и идејног пројекта зграде "Народног позоришта у Приштини" која ће се налазити у Косовској Митровици, а који врши обвезник ПДВ чије је седиште на територији Републике ван АПКМ, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, с обзиром да је место промета ове услуге на територији АПКМ, а обвезник ПДВ – пружалац услуга има право на одбитак ПДВ обрачунаога од стране претходног учесника у промету ако су испуњени услови прописани одредбама члана 28. Закона.

16. Могућност ослобађања од ПДВ промета, односно увоза, два медицинска апарата које би Хируршка клиника „Звездара“ набавила у иностранству из средстава донације физичког лица, односно које би платио донатор – физичко лице

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1452/2008-04 од 10.10.2008. год.)

1. Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

У складу са наведеним законским одредбама, ако би обвезник ПДВ извршио промет два медицинска апарата Хируршкој клиници „Звездара“, који би били плаћени из средстава донације физичког лица, односно које би платио донатор –

физичко лице, обвезник ПДВ имао би обавезу да на овај промет обрачуна и плати ПДВ у складу са Законом, с обзиром да за промет ових добара одредбама чл. 24. и 25. Закона није предвиђено пореско ослобођење.

2. Према одредби члана 26. став 1. тачка 1а) Закона, ПДВ се не плаћа на увоз добара која се увозе на основу уговора о донацији, односно као хуманитарна помоћ.

Одредбом члана 1. став 1. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи („Сл. лист СРЈ“, бр. 53/01, 61/01, 36/02 и „Сл. гласник РС“, бр. 101/05, у даљем тексту: Закон о донацијама) прописано је да државни органи, јединице локалне самоуправе, јавна предузећа, јавне установе, друге организације и заједнице које не остварују добит, као и домаће и стране хуманитарне организације (у даљем тексту: прималац донације и помоћи) могу примати донације и хуманитарну помоћ.

Сагласно одредби члана 2. Закона о донацијама, донације и хуманитарна помоћ, у смислу овог закона, могу бити у роби, осим дувана и дуванских прерађевина, алкохолних пића и путничких аутомобила, услугама, хартијама од вредности, имовинским и другим правима.

У складу с одредбом члана 3. Закона о донацијама, увоз робе и услуга по основу донације и хуманитарне помоћи, као и увоз робе и услуга који се купују из средстава добијених од донације и хуманитарне помоћи и из средстава остварених реализацијом хартија од вредности и по основу коришћења уступљених права, је слободан.

Одредбом члана 4. став 1. Закона о донацијама прописано је да се роба, у смислу овог закона, може увозити ако испуњава услове прописане за стављање у промет, односно за употребу на домаћем тржишту, а услуге у складу са домаћим прописима и међународним уговорима.

Одредбом члана 6. Закона о донацијама прописани су услови које прималац донације мора да испуњава како би роба која је предмет донације била ослобођена плаћања царине, других

увозних дажбина и такси које се плаћају приликом увоза робе која је предмет донације. У ту сврху, уз захтев за ослобађање царинарници се, између осталог, прилаже и изјава донатора из које се види да се роба плаћа из средстава прикупљених по основу донације и изјава да ће роба бити употребљена у хуманитарне, научне, просветне, културне, спортске, верске и уметничке сврхе, унапређење услова живота становништва и здравствене заштите, заштиту животне средине и сл.

У складу са наведеним законским одредбама, када би Хируршка клиника „Звездара“ увезла два медицинска апарата које би набавила у иностранству из средстава донације физичког лица, односно које би платио донатор – физичко лице, не би постојала обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ ако би се увоз ових добара вршио за рачун Хируршке клинике „Звездара“, што значи да Хируршка клиника „Звездара“ у Јединственој царинској исправи за стављање робе у слободан промет, тј. увоз добара, издатој у складу са царинским прописима, треба да буде наведена као власник добара која се увозе и ако би увоз ових добара у свему био вршен према одредбама Закона о донацијама. Утврђивање да ли се увоз врши у складу са поменутиим законом спроводи надлежни царински орган.

17. Право на рефундацију ПДВ купцу првог стана у случају када је купац првог стана имао у сусвојини стан на територији Републике Србије

(Мишљење Министарства финансија, бр. 07-00-405/2008-04 од 8.10.2008. год.)

Одредбом члана 56а став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да право на рефундацију ПДВ за куповину првог стана, на основу поднетог захтева, има физичко

лице – пунолетни држављанин Републике, са пребивалиштем на територији Републике, који купује први стан (у даљем тексту: купац првог стана).

Према одредби става 2. истог члана Закона, купац првог стана може да оствари рефундацију ПДВ из става 1. овог члана под следећим условима:

1) да од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу којег стиче први стан није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике;

2) да је уговорена цена стана са ПДВ у потпуности исплаћена продавцу.

Право на рефундацију ПДВ из става 1. овог члана може се остварити за стан чија површина за купца првог стана износи до 40m², а за чланове његовог породичног домаћинства до 15m² по сваком члану који није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике у периоду из става 2. тачка 1) овог члана (члан 56а став 3. Закона).

Одредбом става 4. истог члана Закона прописано је да ако купац првог стана купује стан површине која је већа од површине за коју, у складу са ставом 3. овог члана, има право на рефундацију ПДВ, право на рефундацију ПДВ може да оствари до износа који одговара површини стана из става 3. овог члана.

Породичним домаћинством купца првог стана, у смислу става 3. овог члана, сматра се заједница живота, привређивања и трошења прихода купца првог стана, његовог супружника, купчеве деце, купчевих усвојеника, деце његовог супружника, усвојеника његовог супружника, купчевих родитеља, његових усвојитеља, родитеља његовог супружника, усвојитеља купчевог супружника, са истим пребивалиштем као купац првог стана (члан 56а став 5. Закона).

Према одредби члана 56а став 6. Закона, право на рефундацију ПДВ из става 1. овог члана нема:

1) купац стана који је остварио рефундацију ПДВ по основу куповине првог стана;

2) члан породичног домаћинства купца првог стана за којег је купац првог стана остварио рефундацију ПДВ, у случају када тај члан породичног домаћинства купује стан;

3) купац стана који је стекао први стан без обавезе продавца да за промет тог стана плати порез на пренос апсолутних права по основу куповине првог стана у складу са законом којим се уређују порези на имовину;

4) члан породичног домаћинства купца стана који је стекао први стан без обавезе продавца да за промет тог стана плати порез на пренос апсолутних права по основу куповине првог стана у складу са законом којим се уређују порези на имовину, а за кога је остварено то пореско ослобођење.

Надлежни порески орган, по спроведеном поступку, доноси решење о рефундацији ПДВ купцу првог стана и води евиденцију о купцима првог стана и члановима породичних домаћинстава купаца првог стана за које су купци првог стана остварили рефундацију ПДВ, као и о износу остварене рефундације ПДВ (члан 56а ст. 7. и 8. Закона).

Сходно одредби члана 29. Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 61/07), право на рефундацију ПДВ из члана 22. овог закона (члан 56а Закона) може се остварити само на основу уговора о купопродаји стана овереног после ступања на снагу овог закона, тј. од 8. јула 2007. године.

Сагласно наведеним законским одредбама, купац стана нема право на рефундацију ПДВ у случају када у периоду од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу којег стиче стан, има или је имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије, стечен наслеђивањем или на други начин.

Ако купац стана у периоду од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу којег стиче стан, није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије, у том случају, а уз испуњење осталих услова, може да оствари право на рефундацију ПДВ по основу куповине првог стана.

Према томе, а у конкретном случају, ако је купац стана у периоду од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу којег је стекао стан имао у сувојини стан на територији Републике Србије, у том случају нема право на рефундацију ПДВ по основу куповине стана. У супротном, ако купац стана у наведеном периоду није имао у сувојини стан на територији Републике Србије, има право на рефундацију ПДВ по основу куповине првог стана, уз испуњење осталих прописаних услова.

18. Право на рефундацију ПДВ купцу првог стана у случају када купац првог стана исплати продавцу у потпуности уговорену цену стана са ПДВ на основу уговора о купопродаји стана у објекту који је у изградњи

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1798/2008-04 од 8.10.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима лицу које тим стварима може располагати као власник, ако овим законом није другачије одређено.

Према одредби става 3. тач. 7) Закона, прометом добара, у смислу овог закона, сматра се и први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката.

У складу с одредбама члана 2. Правилника о утврђивању новоизграђених грађевинских објеката и економски дељивих цели-

на у оквиру тих објеката чији је први пренос права располагања предмет опорезивања ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 105/04), новоизграђеним грађевинским објектима, у смислу члана 4. став 1. тачка 7) Закона, сматрају се објекти у свим степенима изграђености који као такви могу бити предмет преноса права располагања, а чија је изградња започета од 1. јануара 2005. године, док се економски дељивим целинама (стан, пословни простор, гаража и др.) сматрају делови новоизграђених грађевинских објеката, који се испоручују као посебна грађевинска целина и за које се уговара посебна накнада.

Према одредби члана 23. став 1. тачка 14) Закона, по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се први пренос права располагања на стамбеним објектима, економски дељивим целинама у оквиру тих објеката, као и власничким уделима на тим добрима (у даљем тексту: стан).

Сагласно наведеним законским и подзаконским одредбама, обвезник који изврши први пренос права располагања на стану у објекту који је у изградњи, на основу уговора о купопродаји, дужан је да по том основу обрачуна ПДВ по пореској стопи од 8% на основицу утврђену у складу с одредбама члана 17. Закона и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом. Ако након завршетка објекта дође до измене основице за обрачун ПДВ за први пренос права располагања на стану који се налази у том објекту, обвезник ПДВ – продавац стана дужан је да, у складу с одредбама члана 21. Закона, исправи износ ПДВ који дугује по основу првог преноса права располагања на стану.

Одредбом члана 56а став 1. Закона прописано је да право на рефундацију ПДВ за куповину првог стана, на основу поднетог захтева, има физичко лице – пунолетни држављанин Републике, са пребивалиштем на територији Републике, који купује први стан (у даљем тексту: купац првог стана).

Према одредби става 2. истог члана Закона, купац првог стана може да оствари рефундацију ПДВ из става 1. овог члана под следећим условима:

1) да од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу којег стиче први стан није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике;

2) да је уговорена цена стана са ПДВ у потпуности исплаћена продавцу.

Право на рефундацију ПДВ из става 1. овог члана може се остварити за стан чија површина за купца првог стана износи до 40m², а за чланове његовог породичног домаћинства до 15m² по сваком члану који није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике у периоду из става 2. тачка 1) овог члана (члан 56а став 3. Закона).

Одредбом става 4. истог члана Закона прописано је да ако купац првог стана купује стан површине која је већа од површине за коју, у складу са ставом 3. овог члана, има право на рефундацију ПДВ, право на рефундацију ПДВ може да оствари до износа који одговара површини стана из става 3. овог члана.

Породичним домаћинством купца првог стана, у смислу става 3. овог члана, сматра се заједница живота, привређивања и трошења прихода купца првог стана, његовог супружника, купчеве деце, купчевих усвојеника, деце његовог супружника, усвојеника његовог супружника, купчевих родитеља, његових усвојитеља, родитеља његовог супружника, усвојитеља купчевог супружника, са истим пребивалиштем као купац првог стана (члан 56а став 5. Закона).

Према одредби члана 56а став 6. Закона, право на рефундацију ПДВ из става 1. овог члана нема:

1) купац стана који је остварио рефундацију ПДВ по основу куповине првог стана;

2) члан породичног домаћинства купца првог стана за којег је купац првог стана остварио рефундацију ПДВ, у случају када тај члан породичног домаћинства купује стан;

3) купац стана који је стекао први стан без обавезе продавца да за промет тог стана плати порез на пренос апсолутних права по основу куповине првог стана у складу са законом којим се уређују порези на имовину;

4) члан породичног домаћинства купца стана који је стекао први стан без обавезе продавца да за промет тог стана плати порез на пренос апсолутних права по основу куповине првог стана у складу са законом којим се уређују порези на имовину, а за кога је остварено то пореско ослобођење.

Надлежни порески орган, по спроведеном поступку, доноси решење о рефундацији ПДВ купцу првог стана и води евиденцију о купцима првог стана и члановима породичних домаћинстава купаца првог стана за које су купци првог стана остварили рефундацију ПДВ, као и о износу остварене рефундације ПДВ (члан 56а ст. 7. и 8. Закона).

Сходно одредби члана 29. Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 61/07), право на рефундацију ПДВ из члана 22. овог закона (члан 56а Закона) може се остварити само на основу уговора о купопродаји стана овереног после ступања на снагу овог закона, тј. од 8. јула 2007. године.

Одредбом члана 10а став 1. Правилника о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефракције и рефундације ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 107/04, 65/05 и 63/07, у даљем тексту: Правилник) прописано је да купац првог стана из члана 56а Закона остварује рефундацију ПДВ у складу са Законом, на основу писменог захтева који подноси надлежном пореском органу.

Према одредби става 2. истог члана Правилника, становима, у смислу овог правилника, сматрају се стамбени објекти, економски дељиве целине у оквиру тих објеката, као и власнички удели на тим добрима (у даљем тексту: стан).

Сагласно одредби члана 10а став 3. Правилника, надлежни порески орган из става 1. овог члана је организациона јединица Пореске управе која је надлежна за пријем евиденционе пријаве обвезника ПДВ – продавца стана у складу са Правилником о облику и садржини пријаве за евидентирање обвезника ПДВ, поступку евидентирања и брисања из евиденције и о облику и

садржини пореске пријаве ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 94/04 и 108/05).

Захтев из става 1. овог члана подноси се на Обрасцу РФН – Захтев купца првог стана за рефундацију ПДВ, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део (став 4. истог члана Правилника).

Сагласно одредби члана 10а став 5. Правилника, уз захтев из става 1. овог члана доставља се:

- 1) извод из матичне књиге рођених;
- 2) уверење о држављанству;
- 3) доказ о пребивалишту (оверена фотокопија личне карте или потврда о пребивалишту);
- 4) оверена копија уговора о купопродаји стана;
- 5) рачун или други документ који служи као рачун о купопродаји стана у којем је исказан ПДВ;
- 6) доказ да је уговорена цена стана са ПДВ у потпуности исплаћена;
- 7) оверена изјава купца стана да купује први стан.

Према одредби става 6. истог члана Правилника, ако купац првог стана захтева рефундацију ПДВ и по основу члана, односно чланова његовог породичног домаћинства, поред докумената из става 5. овог члана, доставља и:

- 1) документ којим се потврђује да је физичко лице по основу кога купац првог стана захтева рефундацију ПДВ члан породичног домаћинства купца првог стана у складу са чланом 56а став 5. Закона (нпр. извод из матичне књиге рођених, извод из матичне књиге венчаних и др.);
- 2) доказ о пребивалишту члана породичног домаћинства (оверена фотокопија личне карте или потврда о пребивалишту).

Изјава купца стана да купује први стан из става 5. тачка 7) овог члана даје се на Обрасцу ИКПС ПДВ – Изјава купца првог стана да купује први стан, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део (члан 10а став 7. Правилника).

Према одредби става 8. истог члана Правилника, надлежни порески орган из става 3. овог члана, након извршене провере

испуњености услова за рефундацију ПДВ, решењем одлучује о захтеву у року од 30 дана од дана подношења захтева и у року од 15 дана од дана достављања решења врши рефундацију ПДВ.

Сагласно наведеним законским и подзаконским одредбама, када на основу овереног уговора о купопродаји стана у објекту који је у изградњи купац првог стана исплати продавцу у потпуности уговорену цену стана са ПДВ, купац првог стана има право на рефундацију ПДВ уз испуњење осталих услова за остваривање овог права прописаних Законом и Правилником.

Министарство финансија напомиње да надлежни порески орган у сваком конкретном случају, ценећи приложене доказе, поступа у складу са законом којим се уређују порески поступак и пореска администрација.

19. Право на рефундацију ПДВ купцу првог стана у случају када је уговор о купопродаји стана оверен у 2004. години, тј. пре 8. јула 2007. године

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1841/2008-04 од 8.10.2008. год.)

Одредбом члана 56а став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да право на рефундацију ПДВ за куповину првог стана, на основу поднетог захтева, има физичко лице – пунолетни држављанин Републике, са пребивалиштем на територији Републике, који купује први стан (у даљем тексту: купац првог стана).

Према одредби става 2. истог члана Закона, купац првог стана може да оствари рефундацију ПДВ из става 1. овог члана под следећим условима:

1) да од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу којег стиче први стан није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике;

2) да је уговорена цена стана са ПДВ у потпуности исплаћена продавцу.

Право на рефундацију ПДВ из става 1. овог члана може се остварити за стан чија површина за купца првог стана износи до 40m², а за чланове његовог породичног домаћинства до 15m² по сваком члану који није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике у периоду из става 2. тачка 1) овог члана (члан 56а став 3. Закона).

Одредбом става 4. истог члана Закона прописано је да ако купац првог стана купује стан површине која је већа од површине за коју, у складу са ставом 3. овог члана, има право на рефундацију ПДВ, право на рефундацију ПДВ може да оствари до износа који одговара површини стана из става 3. овог члана.

Породичним домаћинством купца првог стана, у смислу става 3. овог члана, сматра се заједница живота, привређивања и трошења прихода купца првог стана, његовог супружника, купчеве деце, купчевих усвојеника, деце његовог супружника, усвојеника његовог супружника, купчевих родитеља, његових усвојитеља, родитеља његовог супружника, усвојитеља купчевог супружника, са истим пребивалиштем као купац првог стана (члан 56а став 5. Закона).

Према одредби члана 56а став 6. Закона, право на рефундацију ПДВ из става 1. овог члана нема:

- 1) купац стана који је остварио рефундацију ПДВ по основу куповине првог стана;
- 2) члан породичног домаћинства купца првог стана за којег је купац првог стана остварио рефундацију ПДВ, у случају када тај члан породичног домаћинства купује стан;
- 3) купац стана који је стекао први стан без обавезе продавца да за промет тог стана плати порез на пренос апсолутних права по основу куповине првог стана у складу са законом којим се уређују порези на имовину;
- 4) члан породичног домаћинства купца стана који је стекао први стан без обавезе продавца да за промет тог стана плати порез

на пренос апсолутних права по основу куповине првог стана у складу са законом којим се уређују порези на имовину, а за кога је остварено то пореско ослобођење.

Надлежни порески орган, по спроведеном поступку, доноси решење о рефундацији ПДВ купцу првог стана и води евиденцију о купцима првог стана и члановима породичних домаћинстава купаца првог стана за које су купци првог стана остварили рефундацију ПДВ, као и о износу остварене рефундације ПДВ (члан 56а ст. 7. и 8. Закона).

Сходно одредби члана 29. Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 61/07), право на рефундацију ПДВ из члана 22. овог закона (члан 56а Закона) може се остварити само на основу уговора о купопродаји стана овереног после ступања на снагу овог закона, тј. од 8. јула 2007. године.

Сагласно наведеним законским одредбама, у случају када је уговор о купопродаји стана оверен пре 8. јула 2007. године, а у конкретном случају 25.12.2004. године, купац првог стана нема право на рефундацију ПДВ.

20. Право на одбитак ПДВ као претходног пореза у случају када обвезник ПДВ – продуцентска кућа набавља добра (оброке хране) и прима услуге смештаја и исхране за лица која су на основу уговора о ауторском делу ангажована за потребе снимања филма те продуцентске куће

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1866/2008-04 од 7.10.2008. год.)

Према одредби члана 28. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење

делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката (у даљем тексту: објекти за вршење делатности), односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који, у складу са чланом 24. овог закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу са овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбом става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

- 1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга које је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;
- 2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1–3. овог члана (став 4. истог члана Закона).

У складу са наведеним одредбама Закона, када обвезник ПДВ – продуцентска кућа набавља добра (оброке хране) и прима услуге смештаја и исхране за лица која су на основу уговора о ауторском делу ангажована за потребе снимања филма те продуцентске куће, обвезник ПДВ – продуцентска кућа има право да ПДВ обрачунат од стране претходног учесника у промету одбије као претходни порез од ПДВ који дугује, уз испуњење предвиђених услова (да поседује прописану документацију (рачун обвезника

ПДВ који врши промет добара или услуга мора да гласи на обвезника ПДВ–продуцентску кућу), као и да набављена добра, односно примљене услуге користи или ће их користити за промет са правом на одбитак претходног пореза, тј. за промет који је опорезив ПДВ (нпр. уступање права приказивања снимљеног филма лицу са територије Републике Србије), промет за који у складу са чланом 24. Закона постоји ослобођење од плаћања ПДВ или промет који је извршен у иностранству ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици).

21. Порески третман промета инжењерских услуга у случају када тај промет врши домаће привредно друштво – обвезник ПДВ страном лицу, тј. лицу које на територији Републике Србије нема седиште ни сталну пословну јединицу, односно пребивалиште, као и у случају када овај промет врши страном лице домаћем лицу

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-903/2008-04 од 30.9.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Према одредбама члана 12. ст. 1. и 2. Закона, место промета услуга је место у којем пружалац услуге обавља делатност, а ако се промет услуга врши преко пословне јединице, местом промета услуга сматра се место пословне јединице.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, местом промета услуга сматра се место у којем се налази непокретност, ако се ради о промету услуге која је непосредно повезана са том непокретношћу, укључујући делатност посредовања и процене у вези непокретности, као и пројектовање, припрему и извођење грађевинских радова и надзор над њима (члан 12. став 3. тачка 1) Закона).

Одредбом члана 12. став 3. тачка 4) подтачка (7) Закона прописано је да се, изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, местом промета услуга сматра место у којем прималац услуга обавља делатност или има пословну јединицу за коју се пружа услуга, односно место у којем прималац услуге има седиште или пребивалиште ако се ради о услугама саветника, инжењера, адвоката, ревизора и сличних услуга.

У складу са наведеним Законским одредбама, на промет инжењерских услуга које врши домаће привредно друштво – обвезник ПДВ страном лицу, тј. лицу које на територији Републике Србије нема седиште ни сталну пословну јединицу, односно пребивалиште, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, с обзиром да се местом промета ових услуга сматра иностранство.

Међутим, када домаће привредно друштво – обвезник ПДВ страном лицу, тј. лицу које на територији Републике Србије нема седиште ни сталну пословну јединицу, односно пребивалиште, врши промет инжењерских услуга које су повезане са непокретношћу која се налази на територији Републике Србије, ради се о опорезивом промету услуга, с обзиром да се местом промета ових услуга сматра Република Србија, па се на овај промет обрачунава и плаћа ПДВ у складу са Законом.

У случају када промет инжењерских услуга врши страном лице, тј. лице које на територији Републике Србије нема седиште ни сталну пословну јединицу, односно пребивалиште, домаћем лицу, ПДВ се обрачунава и плаћа, при чему, ако страном лице нема пореског пуномоћника, домаће лице – прималаца услуга, као порески дужник у складу с одредбом члана 10. став 1. тачка 3)

Закона, има обавезу да на накнаду за извршени промет страног лица обрачуна и плати ПДВ у складу са законом.

Министарство финансија напомиње да чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореских обавеза у сваком конкретном случају утврђује и цени надлежни порески орган, у складу са начелима утврђеним прописима којима се уређује порески поступак и пореска администрација.

22. Порески третман промета добара и услуга који врши Стоматолошка комора Србије у оквиру обављања делатности

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-882/2008-04 од 30.9.2008. год.)

Одредбом члана 9. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да Република и њени органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правна лица основана законом у циљу обављања послова државне управе, нису обвезници у смислу овог закона ако обављају промет добара и услуга из делокруга органа, односно у циљу обављања послова државне управе.

Република и њени органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правна лица основана законом у циљу обављања послова државне управе обвезници су ако обављају промет добара и услуга изван делокруга органа, односно ван обављања послова државне управе, а који су опорезиви у складу са Законом (члан 9. став 2. Закона).

Према одредби члана 1. Закона о коморама здравствених радника („Сл. гласник РС“, бр. 107/05), овим законом оснивају се коморе здравствених радника као независне, професионалне организације, уређује се чланство у коморама здравствених радника, послови, организација и рад комора, посредовање у споровима и судови части, као и друга питања од значаја за рад комора.

Одредбом члана 3. став 1. Закона о коморама здравствених радника прописано је, између осталог, да Стоматолошка комора Србије у Београду има својство правног лица, са правима, обавезама и одговорностима утврђеним законом и статутом коморе.

Сагласно наведеном, за промет добара и услуга који Стоматолошка комора Србије врши у циљу обављања послова државне управе, тј. у складу са Законом о коморама здравствених радника, као и статутом Стоматолошке коморе Србије („Сл. гласник РС“, бр. 89/07), Стоматолошка комора Србије није обвезник.

Међутим, за опорезиви промет добара и услуга који Стоматолошка комора Србије не врши у циљу обављања послова државне управе, тј. у складу са Законом о коморама здравствених радника и Статутом (нпр. промет услуге давања у закуп пословног простора), Стоматолошка комора Србије је обвезник у смислу одредбе члана 9. став 2. Закона.

Одредбом члана 38. став 1. Закона прописано је да је обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 4.000.000 динара дужан да, најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве, поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу.

Према томе, ако је Стоматолошка комора Србије обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан опорезиви промет већи од 4.000.000 динара, у том случају Стоматолошка комора Србије дужна је да поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу, најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве. Поред обавезе подношења евиденционе пријаве, Стоматолошка комора Србије, ако је обвезник ПДВ, има и друге обавезе и права у складу са Законом (нпр. обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ за опорезиви промет добара и услуга, обавеза издавања рачуна, право на одбитак претходног пореза итд).

Министарство финансија напомиње да вредност укупног промета добара и услуга за обавезно евидентирање за ПДВ из члана 38. Закона утврђује се у износу од 4.000.000 динара почев од

1. јануара 2008. године, док се закључно са 31. децембром 2007. године вредност укупног промета за обавезно евидентирање за ПДВ утврђивала у износу од 2.000.000 динара.

23. Порески третман промета добара које обвезник ПДВ – подизвођач шаље или отпрема у Републику Црну Гору у циљу „монтирања“ добара на непокретности, односно изградње непокретности у Републици Црној Гори

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1753/2008-04 од 26.9.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Према одредбама члана 24. став 1. тач. 2) и 3) Закона, ПДВ се не плаћа на промет добара која обвезник или треће лице, односно инострани прималац или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство.

Сагласно одредби члана 3. став 1. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник, РС“, бр. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05, 68/05, 58/06, 112/06 и 63/07, у даљем тексту: Правилник), пореско ослобођење из члана 24. став 1. тач. 2) и 3) Закона за добра која се шаљу или отпремају у иностранство (у

даљем тексту: извоз добара) обвезник може да оствари ако поседује извозну декларацију која садржи потврду да су добра иступила са територије Републике Србије (у даљем тексту: извозна декларација), односно оверену копију извозне декларације о извршеном извозу добара издату у складу са царинским прописима.

У складу са наведеним одредбама Закона и Правилника, на промет добара која обвезник ПДВ – подизвођач шаље или отпрема у Републику Црну Гору у циљу „монтирања“ добара на непокретности, односно изградње непокретности у Републици Црној Гори, на основу уговора о изградњи закљученог са извођачем радова – другим обвезником ПДВ, у конкретном случају компанијом „Телеком Србија“, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ има право на одбитак претходног пореза по том основу, ако поседује извозну декларацију, односно оверену копију извозне декларације о извршеном извозу добара у складу са царинским прописима.

Према одредби члана 4. став 3. тачка б) Закона, прометом добара, у смислу овог закона, сматра се и испорука добара произведених или састављених по налогу наручиоца, од материјала испоручиоца, ако се не ради само о додацима или другим споредним материјалима.

Одредбом члана 11. став 1. тач. 2) и 3) Закона прописано је да је место промета добара место уградње или монтаже добра, ако се оно уграђује или монтира од стране испоручиоца или, по његовом налогу, од стране трећег лица, а ако се добро испоручује без отпреме, односно превоза, место промета добара је место у којем се добро налази у тренутку испоруке.

Сагласно наведеном, промет добра – грађевинског објекта, односно дела грађевинског објекта, који на територији Републике Црне Горе врши обвезник ПДВ – подизвођач другом обвезнику ПДВ – извођачу радова (компанија „Телеком Србија“), а за који испоставља извођачу привремене ситуације, није предмет опорезивања ПДВ, с обзиром да се ради о промету који је извршен ван територије Републике Србије.

24. Остваривање пореског ослобођења са правом на одбитак претходног пореза за добра која су послата или отпремљена на територију Републике Црне Горе закључно са 7. јулом 2006. године

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1114/2008-04 од 26.9.2008. год.)

Одредбом члана 24. став 1. тач. 2) и 3) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка и 61/05, у даљем тексту: Закон) било је прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза, тј. да се ПДВ не плаћа на промет добара која обвезник, односно инострани примацац или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство.

Одредбама члана 3а ст. 1. и 2. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05 и 68/05, у даљем тексту: Правилник), које су се примењивале до 8. јула 2006. године, тј. до дана ступања на снагу Правилника о изменама и допунама Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 58/06), било је прописано да пореско ослобођење из члана 24. став 1. тач. 2) и 3) Закона за добра која се шаљу или отпремају у Републику Црну Гору обвезник ПДВ може да оствари под условом да су добра отпремљена на територију Републике Црне Горе, при чему су као докази да је извршено отпремање добара служили:

1) Евиденциона јединствена царинска исправа издата у складу са царинским прописима (у даљем тексту: Евиденциона исправа);

2) извод из пословног рачуна обвезника ПДВ да је за отпремљена добра извршен пренос новчаних средстава са пословног рачуна примаоца добара на пословни рачун обвезника ПДВ - испоручиоца добара;

3) копија документа којим се потврђује да је извршено царинење добара на територији Републике Црне Горе у којем је исказан ПДВ или утврђено пореско ослобођење, издатог од стране царинског органа у складу са царинским прописима Републике Црне Горе;

4) доказ о извршеној продаји девиза Народној банци Србије, односно оствареној динарској противвредности од продаје тих девиза.

Сагласно наведеном, за слање или отпремање добара у Републику Црну Гору закључно са 7. јулом 2006. године, пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза обвезник ПДВ је могао, односно може да оствари уз поседовање наведених доказа, при чему Министарство финансија напомиње да, када се ради о испуњености услова прописаног одредбом члана 3а став 2. тачка 4) Правилника, према мишљењу Министарства финансија услов се сматра испуњеним независно од тога да ли су девизе продате Народној банци Србије или некој пословној банци и независно од тога да ли је обвезник ПДВ извршио продају девиза пренетих са пословног рачуна примаоца добара на пословни рачун обвезника ПДВ - испоручиоца добара за конкретан промет добара или је извршио продају девиза пренетих са пословних рачуна других лица по основу других послова на пословни рачун обвезника ПДВ.

Поред тога, обвезник ПДВ који је извршио слање или отпремање добара у Републику Црну Гору закључно са 7. јулом 2006. године, а који није остварио пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза у периоду примене Правилника, може да оствари ослобођење за овај промет у било којем пореском периоду у којем обезбеди све доказе из члана 3а став 2. Правилника.

25. Порески третман промета obroка хране за које је дневно по особи утврђена јединствена накнада, а које Црвени крст Бујановац припрема и испоручује интерно расељеним лицима са Косова и

Метохије смештеним у колективним центрима у Бујановцу, при чему накнаду за извршени промет наплаћује од Комесаријата за избеглице Републике Србије

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1530/2008-04 од 25.9.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Према одредби члана 17. став 1. Закона, пореска основица код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Одредбом члана 23. став 1. Закона прописано је да општа стопа за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

У складу са наведеним законским одредбама, када обвезник ПДВ – Црвени крст Бујановац припрема и испоручује оброке хране интерно расељеним лицима са Косова и Метохије смештеним у колективним центрима у Бујановцу, при чему је накнада за оброке хране, коју плаћа Комесаријат за избеглице Републике Србије, утврђена у јединственом износу дневно по особи, ради се о промету добара за који постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ по општој стопи ПДВ од 18%. У

овом случају, основицу за обрачун ПДВ чини накнада коју Црвени крст Бујановац прима или треба да прими за извршени промет добара, у коју није укључен ПДВ.

26. Порески третман промета покретних ствари (основних средстава, ситног инвентара и залиха добара) који врши обвезник ПДВ на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1790/2008-04 од 19.9.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Према одредби члана 11. став 1. тачка 3) Закона, место промета добара је место у којем се добро налази у тренутку испоруке, ако се добро испоручује без отпреме, односно превоза.

Одредбом члана 61. Закона прописано је да ће Влада Републике Србије уредити извршавање овог закона на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244.

Према одредби члана 2. Уредбе о извршавању Закона о порезу на додату вредност на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244 ("Сл. гласник РС", бр. 15/05), на промет добара и услуга који обвезници ПДВ врше са територије Републике

Србије ван територије АПКМ (у даљем тексту: Република ван АПКМ) на територију АПКМ, односно са територије АПКМ на територију Републике ван АПКМ, примењује се Закон, прописи донети на основу Закона и ова уредба.

Сходно наведеним законским и подзаконским одредбама, на промет покретних ствари (основних средстава, ситног инвентара и залиха добара) који врши обвезник ПДВ на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија, што значи да при реализацији овог промета добра не прелазе административну линију, не постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ.

Према томе, када на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија обвезник ПДВ, у конкретном случају Предузеће за туризам и трговину "Инекс хотели" д. п. у реструктурирању, изврши промет покретних ствари (основних средстава, ситног инвентара и залиха добара) привредном субјекту "Ски центар Брезовица" д.о.о, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, с обзиром да овај промет није предмет опорезивања ПДВ.

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРЕДУЗЕЋА

1. Могућност преношења неискоришћеног дела пореског кредита за улагања у основна средства у сопственој регистрованој делатности из члана 48. Закона о порезу на добит предузећа извршена у 2001. години

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-00105/2008-04 од 22.10.2008. год.)

Према одредби члана 48. ст. 1. и 2. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01, 80/02, 43/03 и 84/04, у даљем тексту: Закон), обвезнику који изврши улагања у основна средства у сопственој регистрованој делатности признаје се право на порески кредит у висини од 20% извршеног улагања (40% за мала предузећа), с тим што порески кредит не може бити већи од 50% обрачунаог пореза у години у којој је извршено улагање (70% за мала предузећа). Ставом 3. истог члана прописано је да се неискоришћени део пореског кредита може пренети на рачун пореза на добит из будућих обрачунских периода, највише до лимита из ст. 1. и 2. овог члана, али не дуже од десет година.

У конкретном случају, обвезник је по основу улагања извршених у основна средства током 2001. године стекао право на порески кредит (у тој години) у складу с одредбом члана 48. тада важећег Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр.

25/01), према којој се неискоришћени део пореског кредита могао пренети на рачун пореза на добит из будућих обрачунских периода (уз испуњење осталих услова из овог члана), али не дуже од пет година.

Законом о изменама и допунама Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 80/02), који је почео са применом 1. јануара 2003. године, рок за преношење неискоришћеног дела пореског кредита повећан је са пет на десет година и односио се на улагања у основна средства извршена после тог датума. Обвезник који је до дана почетка примене тог закона (до 1. јануара 2003. године) стекао право на порески подстицај из члана 48. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01) имао је право да користи тај подстицај до истека рока до кога је утврђен (али не дуже од пет година).

У складу са наведеним законским одредбама, за улагања у основна средства извршена 2001. године обвезник је, према мишљењу Министарства финансија, неискоришћени део пореског кредита могао да преноси на рачун пореза на добит у наредних пет година. Министарство напомиње да (уколико није у потпуности искористио порески кредит) обвезник нема право на преношење остатка неискоришћеног дела пореског кредита.

2. Порески третман расхода насталих по основу реализације пројеката хуманитарног карактера

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 413-00-01602/2008-04 од 22.10.2008. год.)

Одредбом члана 15. ст. 1. и 2. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 84/04, у даљем тексту: Закон) прописано је да се издаци за здравствене, образовне, научне, хуманитарне и спортске намене признају као расход у износу највише до 3,5% од укупног прихода. Издаци за хуманитарне намене признају

се само ако су извршени преко хуманитарних организација регистрованих за те намене.

У складу са наведеним законским одредбама, издаци обвезника, у конкретном случају, настали по основу реализације пројекта хуманитарног карактера – „Превентивна борба против рака дојке“, а који нису извршени преко хуманитарних организација регистрованих за те намене, већ је обвезник извршио плаћање директно здравственим институцијама у којима су извршени прегледи, не признају се као расход у пореском билансу.

3. Порески третман прихода које остварује Ветеринарска комора Србије са становишта Закона о порезу на добит предузећа

(Мишљење Министарства финансија, бр. 414-00-00066/2008-04 од 16.10.2008. год.)

Према одредби члана 1. став 3. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 84/04, у даљем тексту: Закон), порески обвезник је и друго правно лице које није организовано у смислу ст. 1. и 2. овог члана (као предузеће или задруга) ако остварује приходе продајом производа на тржишту или вршењем услуга уз накнаду.

У складу са Правилником о садржају пореског биланса за друга правна лица (недобитне организације) – обвезнике пореза на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 19/05 и 15/06, у даљем тексту: Правилник), обвезници (друга правна лица) који примењују контни оквир за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, податке о приходима оствареним на тржишту (сагласно члану 4. Правилника: приходе од продаје роба односно производа, вршења услуга, закупнина и камата) исказују на Обрасцу ПБН1.

Ветеринарска комора Србије (у даљем тексту: комора) основана је у складу са Законом о ветеринарству („Сл. гласник РС“, бр. 91/05) и има својство правног лица, а са пореског

становишта комора је друго правно лице (које примењује контни оквир за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике) и обвезник је пореза на добит само за приходе које остварује на тржишту, у складу са Законом и Правилником.

Комора, у складу са Законом о ветеринарству, обавља следеће послове: доноси кодекс етике ветеринарске струке и обезбеђује његову примену; издаје, продужава, привремено или трајно одузима лиценце ветеринарима и о томе води евиденцију; води евиденцију чланова коморе; израђује критеријуме и спроводи поступак обнављања лиценце; предлаже цене ветеринарских услуга, као и друге послове предвиђене статутом коморе.

Средства за рад комора стиче од: чланарина, накнаде за издавање лиценци, донација, спонзорства, поклона и других извора, у складу са законом. Комора утврђује висину чланарине и накнаде за издавање лиценце уз сагласност министра надлежног за послове ветеринарства.

Имајући у виду наведено, као и чињеницу да надзор над законитошћу рада коморе врши министарство надлежно за послове ветеринарства, Министарство финансија је мишљења да приходи које комора остварује по основу накнаде за издавање лиценци нису приходи остварени вршењем услуга на тржишту (већ се ради о осталим пословним приходима) и не опорезују се, у складу са Законом и Правилником.

4. Порески третман расхода насталих по основу новчаних казни и пенала

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 430-07-00088/2008-04 од 16.10.2008. год.)

Одредбом члана 7а Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 84/04, у даљем тексту: Закон) прописано је да се на терет расхода, између осталих, не признају расходи настали по основу новчаних казни и пенала.

У складу са чланом 270. Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ“, бр. 29/78 ... 57/89 и „Сл. лист СРЈ“, бр. 31/93 ... 44/99), поверилац и дужник могу уговорити да ће дужник платити повериоцу одређени новчани износ или прибавити неку другу материјалну корист ако не испуни своју обавезу или ако задоцни са њеним испуњењем (уговорна казна).

У конкретном случају, обвезник је дужан да на основу Уговора о преради сирове нафте (а у складу са Уредбом о условима и начину увоза и прераде нафте, односно нафтних деривата), закљученим са НИС а.д. Нови Сад, плати (НИС-у) уговорну казну уколико испоручи мању количину од уговорене месечне количине нафте. Како се у овом случају ради о уговореној казни, односно уговореним пеналима, који се плаћају (у новчаном износу за неовчане обавезе) у висини од 25% од цене услуге (цене прераде) за мање испоручену од уговорене количине нафте, Министарство финансија сматра да се, у смислу закона, расходи обвезника настали по основу ове казне не признају у пореском билансу обвезника, сагласно члану 7а тачка б) Закона.

5. Могућност преноса неискоришћеног дела пореског кредита из члана 48. Закона о порезу на добит предузећа у случају када обвезник изврши пренос основних средстава, по основу којих је стекао право на порески кредит, путем статусне промене

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01556/2008-04 од 16.10.2008. год.)

Одредбом члана 48. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 84/04, у даљем тексту: Закон) прописано је да се обвезнику који изврши улагања у основна средства у сопственој регистрованој делатности признаје право на порески кредит у висини од 20% извршеног улагања (40% за мала предузећа), с тим што не може бити већи од 50% обрачунатог пореза у години у којој је извршено улагање (70% за мала предузећа).

У случају када обвезник изврши пренос основних средстава по основу којих је стекао право на порески кредит из члана 48. Закона (пре истека рока од три године од дана набавке тих средстава) путем статусне промене, извршене у складу са законом којим се уређују привредна друштва (спајање уз припајање, у конкретном случају), Министарство финансија је мишљења да се пренос основних средстава у том случају не сматра отуђењем у смислу члана 48. став 6. Закона и да обвезник не губи право на већ искоришћени порески кредит.

Међутим, неискоришћени део пореског кредита не може се пренети на обвезника – стицаоца основних средстава, с обзиром да овај обвезник није извршио улагања у набавку основних средстава (што је један од одлучујућих услова за признавање овог пореског кредита), већ је та основна средства стекао статусном променом.

6. Признавање права на порески кредит из члана 48. Закона о порезу на добит предузећа у случају када обвезник изврши улагања у одређено нематеријално право

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 011-00-00294/2008-04 од 16.10.2008. год.)

Одредбом члана 48. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 84/04, у даљем тексту: Закон) прописано је да се обвезнику који изврши улагања у основна средства у сопственој регистрованој делатности признаје право на порески кредит у висини од 20% извршеног улагања (40% за мала предузећа), с тим што не може бити већи од 50% обрачунатог пореза у години у којој је извршено улагање (70% за мала предузећа).

Пореско ослобођење из члана 48. Закона признаје се само за извршена улагања у основна средства у власништву обвезника која се, у складу са чланом 6. став 1. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Сл. гласник РС“, бр. 114/06, у даљем тексту: Правилник), исказују на рачунима групе 02

– Некретнине, постројења, опрема и биолошка средства, а не и за улагања у осталу сталну имовину (нематеријална улагања и др.).

Према томе, обвезнику који је извршио улагања у одређено нематеријално право (у конкретном случају, рачунарски софтвер) које се, у складу са чланом 5. Правилника, исказује на рачуну 011 – Концесије, патенти, лиценце и слична права, а у оквиру групе 01 – Нематеријална улагања, не признаје се право на порески кредит из члана 48. Закона.

7. Право на порески кредит из члана 48. Закона о порезу на добит предузећа у случају када обвезник врши авансно улагање у куповину некретнине као основног средства за обављање делатности

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-00104/2008-04 од 16.10.2008. год.)

Одредбом члана 48. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 84/04, у даљем тексту: Закон) прописано је да се обвезнику који изврши улагања у основна средства у сопственој регистрованој делатност признаје право на порески кредит у висини од 20% извршеног улагања (40% за мала предузећа), с тим што не може бити већи од 50% обрачунатог пореза у години у којој је извршено улагање (70% за мала предузећа).

За признавање овог пореског кредита, између осталог, од одлучујућег утицаја је чињеница да је улагање средстава обвезника извршено у пореском периоду за који се тражи признавање пореског кредита (подношењем Обрасца ПК који је прописан Правилником о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит предузећа – „Сл. гласник РС“, бр. 139/04).

Сагласно члану 6. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Сл. гласник РС“, бр. 114/06, у даљем тексту: Правилник), на рачунима групе 02 – Некретнине,

постројења, опрема и биолошка средства исказују се, између осталог, и улагања за прибављање тих средстава (на рачуну 028 – Аванси за некретнине, постројења, опрему и биолошка средства исказују се дати аванси за стицање ових облика средстава).

Према томе, Министарство финансија је мишљења да се у случају када врши авансно улагање у куповину некретнина као основног средства за обављање делатности (које ће бити његово власништво евидентирано на рачунима групе 02) обвезнику може признати право на порески кредит из члана 48. Закона у пореском периоду у коме је уплатио аванс, односно извршио улагање за које је у истом том пореском периоду поднео Образац ПК.

За улагања у наведену некретнину извршена у наредним пореским периодима обвезнику се, такође, признаје право на порески кредит по члану 48. Закона у пореском периоду у коме је то улагање извршено и пријављено подношењем ПК Обрасца.

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Колика је укупна површина стана на коју се може остварити право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права када су купци првог стана, као сувласници у по ½ идеалног дела стана, физичка лица – рођена браћа са пребивалиштем на истој адреси?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01825/2008-04 од 15.10.2008. год.)

Одредбом члана 23. став 1. тачка 1), а у вези са чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 45/02-СУС, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да се порез на пренос апсолутних права плаћа код преноса уз накнаду права својине на непокретности.

Преносом уз накнаду, у смислу Закона, не сматра се пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност (члан 24а Закона).

Према одредби члана 31а став 1. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... и 61/07, у даљем тексту: Закон), порез на пренос апсолутних права не плаћа се на пренос права својине на стану или породичној стамбеној згради, односно својинском уделу на стану или породичној стамбеној згради (у

даљем тексту: стан) физичком лицу које купује први стан, за површину која за купца првог стана износи до 40m² и за чланове његовог породичног домаћинства који од 1. јула 2006. године нису имали у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије до 15m² по сваком члану, под условом да:

1) је купац првог стана пунолетни држављанин Републике Србије, са пребивалиштем на територији Републике Србије;

2) купац првог стана од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу кога купац стиче први стан, није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије.

Породичним домаћинством купца првог стана, сматра се заједница живота, привређивања и трошења прихода купца првог стана, његовог супружника, купчеве деце, купчевих усвојеника, деце његовог супружника, усвојеника његовог супружника, купчевих родитеља, његових усвојитеља, родитеља његовог супружника, усвојитеља купчевог супружника, са истим пребивалиштем као купац првог стана (члан 31а став 2. Закона).

Према одредби члана 27. Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину ("Службени гласник РС", број 61/07), који је ступио на снагу 8. јула 2007. године, право на пореско ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права из чл. 31а и 31б Закона може се остварити само на основу уговора о купопродаји првог стана овереног после ступања на снагу тог закона.

Према одредби члана 25. став 1. Закона, обвезник пореза на пренос апсолутних права је продавац, односно преносилац права из чл. 23. и 24. Закона.

Према томе, обвезник пореза на пренос апсолутних права по основу уговора о купопродаји првог стана је продавац, те и право на пореско ослобођење (када су испуњени прописани услови) остварује лице које по Закону пореску обавезу има – а то је продавац.

То значи да продавац, као порески обвезник, право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права из члана 31а и 31б Закона остварује на пренос права својине на стану купцу првог стана, ако су испуњени прописани услови, било да тај купац купује стан као целину или идеални део стана – у ком случају обим права на ослобођење остварује у одговарајућој сразмери.

У смислу права на остваривање ослобођења по основу пореза на пренос апсолутних права из чл. 31а и 31б Закона, чланом породичног домаћинства купца првог стана не сматра се брат купца првог стана (па ни када, као у конкретном случају, има исто пребивалиште као купац првог стана).

У том смислу, када пренос права својине на стану подлеже плаћању пореза на пренос апсолутних права, а стан купују два физичка лица („рођена” браћа) као купци по $\frac{1}{2}$ идеалног дела првог стана у Републици Србији (за себе, а не и за трећа лица као чланове њиховог породичног домаћинства), по уговору овереном од 29.8.2008. године, право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права остварује се на пренос права својине сваком од тих купаца првог стана (ако су испуњени сви Законом прописани услови), у сразмери у односу на сусвојински део који сваки од купаца за себе купује.

Уколико су испуњени законски услови за пореско ослобођење, то значи да обим права на пореско ослобођење на пренос купцима који купују по $\frac{1}{2}$ идеалног дела стана за себе, а нису чланови истог породичног домаћинства у смислу одредбе члана 31а став 2. Закона, износи до 20m^2 за сваког купца, што за оба сувласника укупно чини до 40m^2 .

У конкретном случају, уколико су испуњени законски услови за пореско ослобођење, а имајући у виду да је предмет купопродаје стан површине 75m^2 , обим права на пореско ослобођење на пренос купцима који купују по $\frac{1}{2}$ идеалног дела стана за себе, а нису чланови истог породичног домаћинства у

смислу одредбе члана 31а став 2. Закона, износи 20m² за сваког купца, што за оба сувласника укупно чини 40m².

Надлежни порески орган у сваком конкретном случају, на основу пружених доказа, утврђује чињенично стање од утицаја на постојање и обим права на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права по основу преноса права својине на стану купцу првог стана.

2. Да ли има право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права лице које стан продаје физичком лицу које купује први стан на територији Републике Србије за себе, при чему је купац држављанин Републике Србије од 1998. године, а са пребивалиштем у Републици Србији пријављеним после куповине предметног стана?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01824/2008-04 од 15.10.2008. год.)

Према одредби члана 31а став 1. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... и 61/07, у даљем тексту: Закон), порез на пренос апсолутних права не плаћа се на пренос права својине на стану или породичној стамбеној згради, односно својинском уделу на стану или породичној стамбеној згради физичком лицу које купује први стан, за површину која за купца првог стана износи до 40m² и за чланове његовог породичног домаћинства који од 1. јула 2006. године нису имали у својини, односно су својини стан на територији Републике Србије до 15m² по сваком члану, под условом да:

1) је купац првог стана пунолетни држављанин Републике Србије, са пребивалиштем на територији Републике Србије;

2) купац првог стана од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу кога купац стиче први стан, није

имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије.

Породичним домаћинством купца првог стана, у смислу члана 31а став 1. Закона, сматра се заједница живота, привређивања и трошења прихода купца првог стана, његовог супружника, купчеве деце, купчевих усвојеника, деце његовог супружника, усвојеника његовог супружника, купчевих родитеља, његових усвојитеља, родитеља његових супружника, усвојитеља купчевог супружника, са истим пребивалиштем као купац првог стана (члан 31а став 2. Закона).

Одредбом члана 31б став 1. Закона прописано је да право на пореско ослобођење у складу са одредбама члана 31а Закона нема обвезник који право својине на стану преноси:

1) лицу на основу чије прве куповине стана је једном остварено право на рефундацију пореза на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност, или на пореско ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права у складу са одредбама овог става и члана 31а Закона.

2) члану породичног домаћинства купца првог стана за кога је једном остварено право на рефундацију пореза на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност, или на пореско ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права у складу са одредбама овог става и члана 31а Закона.

Према томе, да би се остварило право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права – на пренос стана купцу првог стана из члана 31а Закона, један од кумулативних услова је да је купац пунолетни држављанин Републике Србије, са пребивалиштем на територији Републике Србије.

Дакле, не сматра се купцем првог стана у смислу остваривања права на ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолут-

них права, у складу с одредбама чл. 31а и 31б Закона, физичко лице које по основу уговора о купопродаји закљученог од 8. јула 2007. године (у конкретном случају 15.4.2008. године) стиче први стан на територији Републике Србије, а које у тренутку закључења конкретног уговора није имало пребивалиште на територији Републике Србије. То значи да нема основа да се у том случају применом одредаба чл. 31а и 31б Закона оствари право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права.

Чињенично стање од утицаја на постојање права на пореско ослобођење, на основу расположивих доказа, у сваком конкретном случају утврђује надлежни порески орган.

3. Да ли се право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права може остварити на пренос првог стана по основу купопродајног уговора овереног у суду 16.7.2008. године који је родитељ закључио као законски заступник малолетног детета – купца првог стана?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01844/2008-04 од 14.10.2008. год.)

Према одредби члана 23. став 1. тачка 1), а у вези са чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... 61/07, у даљем тексту: Закон), порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса права својине на непокретности уз накнаду.

Одредбом члана 24а Закона прописано је да се преносом уз накнаду, у смислу Закона, не сматра пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност.

Одредбом члана 25. став 1. Закона прописано је да је обвезник пореза на пренос апсолутних права продавац, односно преносилац права из. чл. 23. и 24. Закона.

Према одредби члана 42. став 2. Закона, лице на које је пренето апсолутно право, које се уговором обавезало да плати порез на пренос апсолутних права, јемчи солидарно за плаћање тог пореза.

Према одредби члана 31а став 1. Закона, порез на пренос апсолутних права не плаћа се на пренос права својине на стану или породичној стамбеној згради, односно својинском уделу на стану или породичној стамбеној згради физичком лицу које купује први стан (у даљем тексту: купац првог стана), за површину која за купца првог стана износи до 40m² и за чланове његовог породичног домаћинства који од 1. јула 2006. године нису имали у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије до 15m² по сваком члану (у даљем тексту: одговарајући стан), под условом да:

1) је купац првог стана пунолетни држављанин Републике Србије, са пребивалиштем на територији Републике Србије;

2) купац првог стана од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу кога купац стиче први стан, није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије.

Породичним домаћинством купца првог стана, у смислу члана 31а став 1. Закона, сматра се заједница живота, привређивања и трошења прихода купца првог стана, његовог супружника, купчеве деце, купчевих усвојеника, деце његовог супружника, усвојеника његовог супружника, купчевих родитеља, његових усвојитеља, родитеља његових супружника, усвојитеља купчевог супружника, са истим пребивалиштем као купац првог стана (члан 31а став 2. Закона).

Одредбом члана 31б став 1. Закона прописано је да право на пореско ослобођење у складу са одредбама члана 31а Закона нема обвезник који право својине на стану преноси:

1) лицу на основу чије прве куповине стана је једном остварено право на рефундацију пореза на додату вредност, у складу

са законом којим се уређује порез на додату вредност, или на пореско ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права у складу са одредбама овог става и члана 31а Закона.

2) члану породичног домаћинства купца првог стана за кога је једном остварено право на рефундацију пореза на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност, или на пореско ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права у складу са одредбама овог става и члана 31а Закона.

Према томе, када је купац првог стана малолетно лице, у чије име и за чији рачун уговор закључује отац тог лица као законски заступник, нема законског основа да се оствари право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права из чл. 31а и 31б Закона.

Чињенично стање од утицаја на постојање пореске обавезе, односно право на пореско ослобођење у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган.

4. Површина стана на коју се може остварити право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права на пренос права својине на стану кућима првог стана – супружницима који куповином стана, по основу једног уговора закљученог од 8. јула 2007. године, постају сувласници на по 1/2 идеалног дела истог, а први стан купују за себе и својих двоје деце

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01885/2008-04 од 13.10.2008. год.)

Према одредби члана 31а став 1. Закона о порезима на имовину (“Службени гласник РС”, бр. 26/01... и 61/07), порез на пренос апсолутних права не плаћа се на пренос права својине на стану или породичној стамбеној згради, односно својинском уделу

на стану или породичној стамбеној згради (у даљем тексту: стан) физичком лицу које купује први стан, за површину која за кушца првог стана износи до 40m² и за чланове његовог породичног домаћинства који од 1. јула 2006. године нису имали у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије до 15m² по сваком члану, под условом да:

1) је купац првог стана пунолетни држављанин Републике Србије, са пребивалиштем на територији Републике Србије;

2) купац првог стана од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу кога купац стиче први стан, није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије.

Породичним домаћинством кушца првог стана сматра се заједница живота, привређивања и трошења прихода кушца првог стана, његовог супружника, купчеве деце, купчевих усвојеника, деце његовог супружника, усвојеника његовог супружника, купчевих родитеља, његових усвојитеља, родитеља његовог супружника, усвојитеља купчевог супружника, са истим пребивалиштем као купац првог стана (члан 31а став 2. Закона).

Одредбом члана 31б Закона прописано је да право на пореско ослобођење у складу са одредбама члана 31а Закона нема обвезник који право својине на стану преноси:

1) лицу на основу чије прве куповине стана је једном остварено право на рефундацију пореза на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност, или на пореско ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права у складу са одредбама овог става и члана 31а Закона;

2) члану породичног домаћинства кушца првог стана за кога је једном остварено право на рефундацију пореза на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност, или на пореско ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права у складу са одредбама овог става и члана 31а Закона.

Према одредби члана 25. став 1. Закона о порезима на имовину обвезник пореза на пренос апсолутних права је продавац, односно преносилац права из чл. 23. и 24. Закона.

Према томе, обвезник пореза на пренос апсолутних права по основу уговора о купопродаји првог стана је продавац, те и право на пореско ослобођење (када су испуњени прописани услови) остварује лице које по закону пореску обавезу има – а то је продавац.

То значи да продавац, као порески обвезник, право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права из чл. 31а и 31б Закона остварује на пренос права својине на стану купцу првог стана, ако су испуњени прописани услови, било да тај купац купује стан као целину или идеални део стана – у ком случају се обим права на ослобођење остварује у одговарајућој сразмери.

У том смислу, када су купци првог стана супружници који куповином по основу једног уговора конституишу сусвојину у по $\frac{1}{2}$ идеалног дела стана, право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права остварује се на пренос права својине сваком од купаца првог стана ако су испуњени прописани услови – за сваког купца и за чланове његовог породичног домаћинства за које стан купује (што подразумева и за члана породичног домаћинства са којим се по конкретном уговору заснива сувласнички однос), у сразмери у односу на сусвојински део који купац купује.

Дакле, када су купци првог стана супружници који уговором о купопродаји закљученим од 8. јула 2007. године стичу по $\frac{1}{2}$ идеалног дела стана, при чему породично домаћинство осим супружника–купаца првог стана чине и двоје њихове малолетне деце, уколико су испуњени сви прописани услови из чл. 31а и 31б Закона, право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права остварује се на пренос права својине сваком супружнику – стицаоцу сусвојине на првом стану у обиму до $42,5\text{m}^2$ ($20\text{m}^2+7,5\text{m}^2+7,5\text{m}^2+7,5\text{m}^2$), што за оба сувласника укупно износи до 85m^2 .

У конкретном случају, с обзиром да су купци првог стана супружници који уговором о купопродаји закљученим 11.7.2008. године стичу по $\frac{1}{2}$ идеалног дела стана, површине 93m^2 , те да породично домаћинство осим супружника–купаца првог стана чине и двоје њихове малолетне деце, уколико су испуњени сви прописани услови из чл. 31а и 31б Закона, право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права остварује се на пренос права својине сваком супружнику – стицаоцу сусвојине на првом стану у обиму $42,5\text{m}^2$ ($20\text{m}^2+7,5\text{m}^2+7,5\text{m}^2 +7,5\text{m}^2$), што за оба сувласника укупно износи 85m^2 .

Надлежни порески орган у сваком конкретном случају, на основу пружених доказа, прописане изјаве купца да купује први стан, утврђује чињенично стање од утицаја на остваривање права на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права по основу преноса права својине на стану купцу првог стана.

5. Порески третман преноса уз накнаду моторног возила које није било регистровано на територији Републике Србије

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00204/2008-04 од 24.9.2008. год.)

Према одредби члана 23. став 1. тачка 4) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... и 61/07, у даљем тексту: Закон), порез на пренос апсолутних права се плаћа код преноса уз накнаду права својине на употребљаваном моторном возилу, употребљаваном пловном објекту, односно употребљаваном ваздухоплову на сопствени погон осим државног.

Употребљавано моторно возило, у смислу Закона, јесте моторно возило које је најмање једанпут, у складу са прописима, било регистровано на територији Републике Србије (члан 14. став 5. Закона).

Преносом уз накнаду, у смислу Закона, не сматра се пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност,

у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност (члан 24а Закона).

Према томе, порез на пренос апсолутних права плаћа се на пренос уз накнаду права својине на моторном возилу које је најмање једанпут, у складу са прописима, било регистровано на територији Републике Србије (када се на тај пренос не плаћа порез на додату вредност и када Законом о порезима на имовину није прописано право на пореско ослобођење).

С тим у вези, пренос уз накнаду права својине на моторном возилу које није било регистровано, у складу са прописима, на територији Републике Србије, није предмет опорезивања порезом на пренос апсолутних права, те не подлеже плаћању наведеног пореза.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган.

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Порески третман накнаде трошкова смештаја и превоза физичким лицима – пословним партнерима из иностранства са циљем закључења уговора о продаји робе и вршењу услуга

(Мишљење Министарства финансија, бр. 414-00-227/2007-04 од 10.9.2008. год.)

Са становишта пореских прописа, издаци за рекламу, пропаганду и репрезентацију признају се као расход у износу до 3% од укупног прихода, сагласно члану 15. став 6. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... и 84/04).

Са пореског становишта, Министарство финансија сматра да се као издаци за репрезентацију могу признати угоститељске и сличне услуге, као и давања производа пословним партнерима, сопствених или других произвођача, који према уобичајеним схватањима у пословним односима могу бити предмет таквих давања (нотеси, ташне и други слични производи који се користе у радне сврхе), а који (издаци) морају бити веродостојни, односно документовани одговарајућим доказима да се настали и да су плаћени.

Када се ради о угоститељским услугама, као издаци за репрезентацију, по мишљењу Министарства финансија, могу се признати, поред угоститељских услуга у ужем смислу (храна и пиће, односно ручак, вечера и сл.) и трошкови на име уплата угоститељским предузећима по основу преноћишта и исхране

пословних партнера (из земље и иностранства) ако су у функцији закључивања и реализације пословних уговора, односно остваривања других облика пословне сарадње.

У погледу трошкова који са становишта прописа којима се уређује рачуноводство и ревизија и општих аката предузећа, односно предузетника имају карактер пословног расхода рекламе, пропаганде и репрезентације, Министарство финансија је мишљења да ти трошкови, сагласно одредбама Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06–испр. и 7/08, у даљем тексту: Закон), немају карактер прихода физичког лица и да не подлежу плаћању пореза на доходак грађана.

Сагласно наведеном, Министарство финансија сматра да се као издаци за репрезентацију могу признати недвосмислени и веродостојно документовани трошкови по основу угоститељске услуге у ужем смислу (храна и пиће), као и трошкови плаћени угоститељским предузећима за пословне партнере (из земље и иностранства) по основу трошкова преноћишта и исхране, као и трошкови по основу превоза који се непосредно плаћају превознику ако су у функцији закључивања и реализације уговора, односно остваривања другог облика пословне сарадње.

Такође, Министарство финансија указује да, сагласно начелу фактицитета, Пореска управа у сваком конкретном случају на основу утврђеног чињеничног стања опредељује порески третман прохода које оствари физичко лице.

2. Порески третман отпремине која је исплаћена по правоснажној судској пресуди и обавеза достављања пореске пријаве ПИ ОПЈ-8

(Мишљење Министарства финансија, бр. 414-00-00109/2008-04 од 9.9.2008. год.)

Одредбом члана 9. став 1. тачка 19) Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06–испр. и 7/08, у даљем тексту: Закон) прописано је да се не

плаћа порез на доходак грађана на примања остварена по основу отпремнине, односно новчане накнаде коју послодавац исплаћује запосленом за чијим је радом престала потреба, у складу са законом којим се уређују радни односи – до износа који је утврђен тим законом.

На износ отпремнине, односно новчане накнаде која се запосленом исплаћује изнад неопорезивог износа утврђеног Законом плаћа се порез на доходак грађана на друге приходе, по стопи од 20% на основицу – опорезиви приход који представља бруто приход умањен за нормиране трошкове у висини од 20%, сагласно одредбама члана 85. став 1. тачка 12) и члана 86. Закона.

Порез на друге приходе обрачунава се и плаћа по одбитку ако је исплатилац прихода правно лице или предузетник, тако што за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћени приход исплатилац обрачунава, обуставља и уплаћује порез на прописане рачуне у моменту исплате прихода, у складу са прописима који важе на дан исплате прихода, сагласно одредби чл. 99. и 101. Закона. Сагласно томе, висина неопорезивог износа отпремнине из пореског аспекта утврђује се у складу са законом који важи на дан исплате отпремнине.

Како се у допису наводи да је, у конкретном случају, отпремнина (досуђена правоснажном судском пресудом) исплаћена у марту 2005. године, Министарство финансија указује да је претходно важећи Закон о раду („Сл. гласник РС“, бр. 70/01 и 73/01) био у примени до 23. марта 2005. године. Одредбом члана 117. став 1. тачка 4) тог закона било је прописано да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду из разлога наведених у члану 101. став 1. тачка 8) тог закона запосленом исплати отпремнину у вредности утврђеној општим актом или уговором о раду најмање у висини петоструког износа зараде запосленог који је провео више од 30 година у радном односу. Под зарадом у односу на коју се одређује висина отпремнине сматра се, према члану 117. став 2. тог закона, зарада коју је запослени остварио у складу са законом, општим актом или уговором о раду за месец који претходи месецу у коме му престаје радни однос.

Одредбом члана 158. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/05 и 61/05) – која је била у примени од 23. марта 2005. године до 19. јула 2005 године, након чега је измењена – било је прописано да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду из разлога наведених у члану 179. тачка 9) тог закона, исплати отпремнину у висини утврђеној општим актом или уговором о раду која не може бити нижа од трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу. Под зарадом у односу на коју се одређује висина отпремнине сматра се, према члану 159. тог закона, просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина.

С обзиром да се у допису наводи да је у предметном случају отпремнина исплаћена у месецу марту 2005. године на основу правоснажне судске пресуде, а имајући у виду наведене законске одредбе, висина неопорезивог износа отпремнине утврђује се у складу с одредбама Закона о порезу на доходак грађана који важи у моменту исплате отпремнине. Наиме, из пореског аспекта, за утврђивање висине неопорезивог износа отпремнине примењују се оне одредбе Закона о раду (којим се утврђује право на отпремнину и њена висина) које су биле у примени у моменту исплате отпремнине, тако да уколико је отпремнина исплаћена закључно са 22. мартом 2005. године неопорезиви износ отпремнине, према Закону, представљао би износ утврђен сагласно одредби члана 117. став 1. тачка 4) и став 2. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр. 70/01 и 73/01), што значи најмање у висини петоструког износа зараде запосленог. У случају да је отпремнина исплаћена у периоду од 23. марта 2005. године до 19. јула 2005. године (када је ступио на снагу Закон о изменама и допунама Закона о раду – „Сл. гласник РС“, бр. 61/05, којим је, између осталог, извршена измена одредбе члана 158. тог закона) неопорезиви износ отпремнине, према Закону, представљао би износ утврђен сагласно одредби чл. 158. и 159. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/05), што значи најмање у висини трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу.

Сагласно одредбама Правилника о начину утврђивања, плаћања и евидентирања пореза по одбитку и о садржини збирне

пореске пријаве о обрачунатом и плаћеном порезу по одбитку („Сл. гласник РС“, бр. 137/04 и 82/06) исплатилац прихода је дужан да, у законом прописаном року, надлежном пореском органу достави пореску пријаву на обрасцу ПП ОПЈ-8 и Спецификацију уз пореску пријаву.

У погледу обавезе плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање износ отпремнине која се исплаћује запосленом за чијим је радом престала потреба услед технолошких, економских или организационих промена не подлеже плаћању доприноса.

Такође, затезна (законска) камата коју је, поред отпремнине, остварио запослени у судском спору, по мишљењу Министарства финансија, не подлеже плаћању пореза на доходак грађана, сагласно члану 9. став 1. тачка 8) Закона о порезу на доходак грађана, с обзиром да по својој природи превасходно представља накнаду штете у смислу чл. 277. и 278. Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ“, бр. 29/78 ... и 57/89 и „Сл. лист СРЈ“, бр. 31/93 ... и 44/99).

3. Порески третман прихода – накнаде за рад коју остварује судски тумач по основу уговорене накнаде за пружене услуге превозиња од лица код кога није у радном односу

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 112-04-00049/2008-04 од 3.9.2008. год.)

Приход који физичко лице оствари по основу уговорене накнаде предмет је опорезивања порезом на доходак грађана сагласно Закону о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06–испр. и 7/08, у даљем тексту: Закон). Пореска обавеза опредељује се у сваком конкретном случају зависно од врсте прихода који је предмет опорезивања порезом на доходак грађана.

Уколико физичко лице за свој рад остварује уговорену накнаду (нпр. уговор о ауторском делу, уговор о делу) чији исплатилац је правно лице или предузетник, на тако остварени

приход порез на доходак грађана обрачунава се и плаћа по одбитку. То значи да је исплатилац прихода у обавези да порез обрачуна, обустави и уплати на прописане уплатне рачуне истовремено са исплатом прихода у складу са прописима који важе на дан исплате прихода, у складу са чл. 99. и 101. Закона.

Са становишта обавезе плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање на примања по основу уговорене накнаде плаћа се допринос за пензијско и инвалидско осигурање по стопи од 22%, сагласно члану 7. став 1. тачка 9) и чл. 12, 28, 36, 41, 44. и 57. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, 62/06 и 7/08), а за лица која нису осигурана по другом основу на уговорену накнаду плаћа се и допринос за обавезно здравствено осигурање по стопи од 12,3%, сагласно чл. 8, 28, 36, 44. и 57. тог закона.

Иначе, кад осигураник остварује приходе по више различитих основа (радни однос, самостална делатност, уговори и др.), допринос за обавезно пензијско и инвалидско осигурање обрачунава се и плаћа по свим тим основима, до износа највише годишње основице доприноса, сагласно одредби члана 12. став 1. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Сагласно томе, у случају када се уговорена накнада исплаћује физичком лицу – судском тумачу који нема регистровану самосталну делатност за пружање тих услуга и који није у радном односу код исплатиоца прихода (већ је у радном односу код другог послодавца или није у радном односу јер је корисник пензије), исплатилац прихода је дужан да обрачуна и плати по одбитку порез на доходак грађана и допринос за обавезно пензијско и инвалидско осигурање и да надлежном пореском органу поднесе пореску пријаву.

У случају када физичко лице – судски тумач остварује приход за пружене услуге у оквиру регистроване самосталне делатности, овом пореском обвезнику пореска обавеза се утврђује решењем надлежног пореског органа, сагласно чл. 100, 110. и 111. Закона.

ДОПРИНОСИ ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

1. Обавеза плаћања доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање у случају када физичко лице – корисник старосне пензије као предузетник остварује приход по основу обављања регистроване самосталне делатности

(Мишљење Министарства финансија, бр. 414-00-111/2008-04 од 17.9.2008. год.)

Одредбом члана 12. став 1. тачка 1) Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС“, бр. 34/03 ... и 63/06) прописано је да осигураници самосталних делатности јесу лица која, у складу са законом, самостално обављају привредну или другу делатност, ако нису обавезно осигурана по основу запослења.

Према одредби члана 7. став 1. тачка б) Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, 62/06 и 7/08, у даљем тексту: Закон) обвезници доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање су предузетници као осигураници у складу са законом који уређује систем обавезног пензијског и инвалидског осигурања.

Кад осигураник остварује приходе по више различитих основа (радни однос, самостална делатност, уговори и др.), допринос за обавезно пензијско и инвалидско осигурање обрачунава се и плаћа по свим тим основима, до износа највише годишње основице доприноса, сагласно одредби члана 12. став 1. Закона.

Одредбом члана 64. Закона прописано је да обвезници доприноса не могу бити ослобођени обавезе обрачунавања и плаћања доприноса.

Имајући у виду наводе из дописа из којих произилази да је у предметном случају лицу које је предузетник, а истовремено и корисник старосне пензије, решењем надлежног пореског органа утврђена обавеза плаћања доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање по основу обављања самосталне делатности, Министарство финансија указује да, сагласно наведеним законским одредбама, уколико осигураник остварује приходе по основу рада, конкретно по основу обављања самосталне делатности, подлеже обавези обрачунавања и плаћања доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, у складу са Законом. Овако плаћени допринос, по престанку обављања самосталне делатности, сагласно одредби члана 121. Закона о пензијском и инвалидско осигурању, представља основ за поновно одређивање висине пензије лицу које је већ корисник старосне пензије, ако је био у осигурању најмање годину дана.

Сходно томе, обвезник доприноса не може бити ослобођен обавезе обрачунавања и плаћања доприноса, а износ плаћеног доприноса утиче на повећање висине основице осигурања, односно утврђивање висине пензије.

ЦАРИНЕ

1. Могућност ослобођења од плаћања увозних дажбина на увоз моторног возила наслеђеног у иностранству

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-00615/2008-17 од 13.10.2008. год.)

Чланом 192. став 1. тачка 6. Царинског закона („Сл. гласник РС“ бр. 73/03, 61/05, 85/05-др. закон и 62/06-др. закон) прописано је ослобођење од плаћања увозних дажбина за домаће држављане и стално настањене стране држављане – на предмете наслеђене у иностранству. Сходно члану 251. Уредбе о царински дозвољеном поступању са царинском робом, пуштању царинске робе и наплати царинског дуга („Сл. гласник РС“, бр. 127/03 ... 80/07), ради коришћења наведене повластице корисник повластице подноси царинском органу одлуку о наслеђивању надлежног домаћег или страног суда, односно надлежног страног органа или потврду дипломатско-конзуларног представништва у иностранству, а уколико се ради о наслеђивању моторног возила потребно је, сагласно члану 251. став 4. наведене Уредбе, да документи о власништву гласе на име оставиоца.

Министарство финансија напомиње да се приликом спровођења поступка царинења робе, поред царинских, примењују спољнотрговински, девизни и други прописи, као и Уредба о увозу

моторних возила („Сл. гласник РС“, бр. 106/2005) којом је регулисан увоз моторних возила која морају, сагласно овој уредби, да имају мотор стандарда Еуро 3. Примена ове уредбе је у надлежности Министарства економије и регионалног развоја.

2. Царински третман враћања опреме (торањска дизалица–кран марке Liebherr 97KR4 гусеничар) која је са територије Републике Србије отпремљена на територију Црне Горе 27.7.1999. године и 5.8.1999. године и коришћена на градилишту у Подгорици по основу уговора о грађењу, без плаћања увозних дажбина

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-00513/2008-17 од 2.10.2008. год.)

С обзиром да се ради о роби која је са територије Републике Србије отпремљена на територију Републике Црне Горе 27.7.1999. и 5.8.1999. године, за време постојања заједничке државе, ти и није постојала обавеза подношења Евиденционе јединствене царинске исправе у промету робе између две републике до доношења Уредбе о поступку са робом у промету са Републиком Црном Гором („Сл. гласник, РС“, бр. 130/2003).

Како се у конкретном случају ради о враћању робе у Републику Србију, Министарство финансија указује на одредбе члана 18. став 2. тачка 2. Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 73/03 ... 62/06) којима је предвиђено да извезена домаћа роба која се у земљу враћа непродата или се враћа зато што не одговара обавезама које произилазе из уговора, односно пословног односа на основу ког је била извезена не подлеже плаћању увозних дажбина уколико се, сагласно члану 197. став 1. Царинског закона, у року од две године враћа у царинско подручје и ставља у слободан промет. Наведени рок царински орган може продужити на захтев декларанта ако за то постоје оправдани разлози (члан 197. став 2. Царинског закона).

ИЗБЕГАВАЊЕ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА

1. Опорезивање ауторских накнада које, по основу уговора о под- франшизи, правно лице – резидент Републике Србије оствари од резидента Републике Хрватске

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-01-1014/2008-04 од
24.7.2008. год.)

Између Савезне владе Савезне Републике Југославије и
Владе Републике Хрватске закључен је Уговор о избегавању
двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и имовину
(„Сл. лист СЦГ – Међународни уговори“, бр. 6/04) који се примењу-
је од првог јануара 2005. године.

Уговор производи правно дејство и у билатералним
економским односима између Републике Србије и Републике
Хрватске.

Посебно се напомиње да Устав Републике Србије („Сл.
гласник РС“, бр. 98/06) у члану 16, поред осталог, предвиђа да:
„Општеприхваћена правила међународног права и потврђени
међународни уговори саставни су део правног поретка Републике
Србије и непосредно се примењују.“

Уговор, у члану 12. (Ауторске накнаде), између осталог,
предвиђа:

„1. Ауторске накнаде које настају у држави уговорници (у
конкретном случају, у Републици Хрватској), а чији је стварни
власник резидент друге државе уговорнице (у конкретном случају,
Републике Србије) могу се опорезовати у тој другој држави (у
конкретном случају, у Републици Србији).

2. Ауторске накнаде могу се опорезовати и у држави уговорници у којој настају (у конкретном случају, у Републици Хрватској) у складу са законима те државе, али ако је стварни власник ауторских накнада резидент друге државе уговорнице (у конкретном случају, Републике Србије) разрезан порез не може бити већи од 10% бруто износа ауторских накнада. Надлежни органи држава уговорница договарају се о начину примене овог ограничења.

3. Израз 'ауторске накнаде' у овом члану означава плаћања било које врсте која су примљена као накнада за коришћење или за право коришћења ауторског права на књижевно, уметничко или научно дело, укључујући биоскопске филмове и филмове или траке за телевизију или радио, као и за коришћење или за право коришћења патента, заштитног знака, нацрта или модела, плана, тајне формуле или поступка или за обавештења која се односе на индустријска, комерцијална или научна искуства.

5. Сматра се да ауторске накнаде настају у држави уговорници (у конкретном случају, у Републици Хрватској) када је исплатилац резидент те државе (у конкретном случају, Републике Хрватске). Када лице које плаћа ауторске накнаде, без обзира на то да ли је резидент државе уговорнице, има у држави уговорници сталну јединицу или сталну базу у вези са којом је настала обавеза плаћања ауторских накнада, а те ауторске накнаде падају на терет те сталне јединице или сталне базе, сматра се да ауторске накнаде настају у држави у којој се налази стална јединица или стална база.“

Имајући у виду наведено, у конкретном случају из дописа, а сходно наведеном члану 12. ст. 2, 3. и 5. Уговора, уколико правно лице резидент Републике Србије од резидента Републике Хрватске оствари приход (ауторске накнаде) по основу уговора о подфраншизи (уступање права коришћења, односно пласирања и дистрибуирања „Springfield“ производа у објектима са поменутиим знаком/марком „Springfield“), Република Хрватска, као земља изво-

ра, има право опорезивања ауторских накнада, али по лимитираној стопи пореза по одбитку предвиђеној у члану 12. став 2. Уговора.

Ово, практично, значи да ће се у конкретном случају који се наводи у допису ауторске накнаде у Републици Хрватској опорезовати порезом по одбитку по пореској стопи од 10% од бруто износа ауторских накнада.

Посебно се указује да је, пре исплате ауторских накнада правном лицу резиденту Републике Србије, односно пре примене стопе пореза по одбитку у висини од 10% од бруто износа ауторских накнада (што је посебна погодност предвиђена цитираном одредбом члана 12. став 2. Уговора) потребно да правно лице резидент Републике Србије исплатиоцу прихода пружи доказ да је заиста, у смислу члана 4. Уговора, резидент Републике Србије, као и да је стварни власник ауторских накнада.

У циљу добијања наведене потврде о резидентности потребно је обратити се посебним захтевом, уз достављање одговарајуће документације, Министарству финансија – Сектору за фискални систем.

ПОДСЕТНИК

ФИНАНСИЈСКИ ПРОПИСИ ДОНЕТИ У ОКТОБРУ МЕСЕЦУ 2008. ГОДИНЕ

ЗАКОНИ

Закон о изменама и допунама Закона о финансирању политичких странака	Сл. гласник РС, бр. 97 од 27. октобра 2008.
Закон о потврђивању Уговора о гаранцији између Републике Србије и Европске банке за обнову и развој „Београдски аутопут и обилазница“	Сл. гласник РС – Међународни уговори, бр. 98 од 27. октобра 2008.
Закон о потврђивању Уговора о гаранцији између Републике Србије и Европске инвестиционе банке „Обилазница око Београда“	Сл. гласник РС – Међународни уговори, бр. 98 од 27. октобра 2008.
Закон о потврђивању Оквирног уговора о зајму закљученог између Републике Србије и Банке за развој Савета Европе	Сл. гласник РС – Међународни уговори, бр. 98 од 27. октобра 2008.

УПУТСТВА

Упутство о изменама и допунама Упутства за спровођење Одлуке о условима и начину обављања мењачких послова	Сл. гласник РС, бр. 92 од 10. октобра 2008.
Упутство о измени и допуни Упутства за спровођење Одлуке о обавезној резерви банака код Народне банке Србије	Сл. гласник РС, бр. 100 од 31. октобра 2008.

ОДЛУКЕ

Одлука о измени и допуни Одлуке о каматним стопама које Народна банка Србије примењује у поступку спровођења монетарне политике	Сл. гласник РС, бр. 94 од 17. октобра 2008.
Одлука о изменама и допунама Одлуке о обавезној резерви банака код Народне банке Србије	Сл. гласник РС, бр. 94 од 17. октобра 2008.
Одлука о условима одобравања кредита за одржавање ликвидности банака	Сл. гласник РС, бр. 96 од 23. октобра 2008.
Одлука о измени Одлуке о обавези давалаца лизинга да држе средства резерве	Сл. гласник РС, бр. 99 од 28. октобра 2008.
Одлука о допуни Одлуке о обавезној резерви банака код Народне банке Србије	Сл. гласник РС, бр. 100 од 31. октобра 2008.

ОСТАЛО

Меморандум о буџету и економској и фискалној политици за 2009. годину, са пројекцијама за 2010. и 2011. годину	Сл. гласник РС, бр. 92 од 10. октобра 2008.
--	---

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

336

БИЛТЕН: службена објашњења и стручна
мишљења за примену финансијских прописа,
главни уредник мр Јанко Гузијан. – Год.32,бр.
1 / 2 (1992) – . – Београд: Министарство
финансија Републике Србије,
1992-. – 20 цм

Месечно. –
ISSN 0354-3242 = Билтен, службена
објашњења и стручна мишљења за примену
финансијских прописа
COBISS. SR-ID 43429132